Jaargang 108. Vrijdag, 5 October 1849. No. 80.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* 1849 *is f* 8—32, *en* franco *per post f* 9—62; *per kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—40½.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG, den 12den October des jaars 1849, des morgens te elf uur, zal, onder nadere approbatie, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR der *Provincie Groningen*, of, bij deszelfs absentie, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste district, aan het locaal van het Gouvernement te *Groningen*, worden aanbesteed:

Het bouwen van eene verdieping met cellen op den zuidervleugel van het bestaande Huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering te Groningen, *met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Justitie te *'s Gravenhage*, en aan dat van het Gouvernement der provincie *Groningen*, ter lezing liggen te *'s Gravenhage* in de voornaamste logementen, te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, TEN HAVE, de Erven EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts in het Blaauwe Paard, bij den kastelein VISSERS, in de Zon; bij den kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en bij den kastelein BRUINS, buiten de Apoort; bij den kastelein VAN WARTUM, buiten de Steentilpoort, en bij den kastelein TIESSEN, bij de Ebbingepoort; te *Winsum* bij de weduwe WIERSEMA; te *Onderdendam*, in het Gemeentehuis; te *Appingedam* bij de kasteleins HOEKSTRA en de VAN DER BOOGH; te *Delfzijl*, bij de wedw. WEITS; te *Winschoten*, bij den kastelein WISSEMAN; te *Nieuwe Schans*, bij den kastelein SMIT; en te *Zuidhorn*, bij de wedw. OSSENTJUK.

Zullende de aanwijzing in *loco* plaats hebben den vierden dag vóór de aanbesteding en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij de heeren Hoofd-Ingenieur en Ingenieur te *Groningen*.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd:
RENGERS.

Wordt geadverteerd, dat tot het afgeven der ATTESTATIEN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE en KERKELIJKE, als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten October 1849 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad zal worden gevaceerd, des voormiddags van 10 tot 1 uur, op de volgende dagen, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE, benevens MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 4den en 5den October 1849.

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op ZATURDAG, den 6den October 1849.

CHOLERA.

GRONINGEN, 4 October. Schoon in de laatste dagen geene Cholera-gevallen waren voorgekomen, vinden wij nu op de door de Geneesheeren ingezonden lijsten 3 als aan de Cholera overledenen en 6 herstelden, zoodat er thans geene meer onder behandeling en de ziekte schijnt geëindigd te zijn.

Het geheele cijfer bedraagt dus aangetasten 1449, herstelden 748, overleden 701.

Namens de Plaatselijke Geneesk. Commissie:
W. C. VAN MESDAG,
Secretaris.

TURKIJE.

Ernstig Verschil tusschen Rusland en Oostenrijk, en Turkije.

Tusschen Rusland en Oostenrijk aan de eene en de Turksche regering aan de andere zijde bestaat — zoo als wij voorloopig reeds hebben medegedeeld — een zeer ernstig verschil over de bekende Hongaarsche uitgewekenen. Gene vorderen de uitlevering, zich beroepende op bestaande tractaten, en dreigende met afbreking der vriendschappelijke betrekkingen of zelfs, volgens sommige berigten, met oorlog. De Porte weigert; zij beweert, dat de bestaande tractaten, zoo als zij tot nog toe door Oostenrijk en Rusland zelve zijn opgevat en uitgevoerd, haar niet tot die schending der gastvrijheid verpligten; en — hetgeen het geschil bedenkelijk maakt — de Porte wordt in dezen openlijk en krachtig gesteund door den Engelschen en door den Franschen gezant.

Een adjudant van Keizer *Nicolaas* van Rusland, prins *Radziwill*, is dezer dagen van Warschau te Konstantinopel aangekomen. Den dag na zijne aankomst heeft hij eene audiëntie gehad bij den Sultan en dien eenen eigenhandigen brief van den Keizer overreikt, inhoudende eene aanvraag om uitlevering der naar Turkije uitgeweken Polen, met aanbeveling om de Hongaarsche vlugtelingen in handen van Oostenrijk te stellen. Deze brief was in zeer krachtige bewoordingen vervat en men zegt, dat de daarin heerschende toon den Sultan diep beleedigd heeft.

Uit nadere berigten van Konstantinopel, van den 17den September, blijkt vooral het volgende:

De gewone postpakket *le Télémaque*, die den 15den uit Konstantinopel vertrokken was, had reeds depêches medegenomen, het berigt inhoudende van eene eerste weigering der Porte, om aan den eisch van Rusland en Oostenrijk tot uitlevering te voldoen. — Na dat weigerend antwoord te hebben ontvangen, heeft de heer *von Titoff* (de gezant van Rusland) in den loop van den 16den een ultimatum ingediend, houdende, „dat, indien de Porte niet toegaf, hij de diplomatieke betrekkingen zou afbreken." — In den nacht van den 16den op den 17den werd daarop in tegenwoordigheid des Sultans eene nieuwe raadsvergadering gehouden. Eenstemmig was men daarin van meening, *dat men bij het eerste besluit moest volharden*, en de Sultan in persoon voerde het woord, om zich ten krachtigste *tegen de uitlevering* te verklaren. Eene nota, waarin de verschillende feiten uiteengezet worden, is aan de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland ingediend, en tevens besloten een buitengewoon gezant naar Petersburg af te vaardigen, om het antwoord van den Sultan op den brief des Keizers over te brengen. Ten einde deze tijdingen te spoediger aan de regering te kunnen mededeelen, heeft de generaal *Aupick* (de Fransche gezant) den 17den eene stoomboot afgezonden, die den *Télémaque* nog te Athene vond."

Na het wisselen van deze diplomatieke stukken is, naar het schijnt, de toestand tot zulk eenen staat van spanning gekomen, dat men van wederzijde zich door de wapenen poogt te sterken. Generaal *Aupick* (de Fransche ambassadeur) moet aan zijne regering geschreven hebben, om onverwijld eene vloot naar den Bosphorus te zenden, en de *Genuesche Courant* van den 24sten meldt zelfs, dat reizigers, dien ochtend zelven met de stoomboot van Napels gekomen, het berigt hadden medegebragt, dat de te Maltha zamengetrokken Engelsche vloot bevel ontvangen had, om naar diezelfde zeeëngte te zeilen, en er eene Russische scheepsmagt, die in de Middellandsche zee zou willen doordringen, te keer te gaan.

Men verzekert, dat de Porte in haar laatste woord op nieuw heeft doen verklaren, „dat zij, wenschende hare onzijdigheid te bewaren, en den gewijden pligt der gastvrijheid te eerbiedigen, niet kon besluiten om lieden uit te leveren, die in hare Staten eene schuilplaats gezocht hadden, vooral zoo die uitlevering gevraagd werd op grond van een verdrag, *hetwelk dikwerf door Rusland en Oostenrijk zelve was geschonden*.

Ten opzigte dezer zaak meenen echter sommigen, dat men te Konstantinopel de hoofden des opstands eerst met passen naar Engeland zal doen vertrekken, — en dat de Porte daarna zijne excuses maken zal, welke door de Russische en Oostenrijksche hoven als genoegdoening zullen worden aangenomen.

Uit den gewonen loop der Diplomatie, komt dit besluit ook ons onwaarschijnlijk voor.

GRIEKENLAND.

In Griekenland heeft eene minister-crisis plaats: de heeren *Christenides* en *Balbis*, ministers van financiën en van binnenlandsche zaken, zouden aftreden. — Tegen den eersten zijn beschuldigingen van den ergsten aard, te weten, dat er tegen hem een vonnis wegens vervalsching en moord bestaan zou, ingebragt, en de senaat heeft een in de sterkste bewoordingen opgesteld voorstel, om met iemand, in zulk eenen toestand geplaatst, alle ambtsbetrekkingen af te breken, op hare dagorde opgenomen.

ITALIË.

ROME.

De storm van afkeuring, of liever van de geweldigste verfoeijing, dien het manifest van den Paus in Italië heeft doen oprijzen, gaat alles te boven, wat men daarvan verwacht had; en zulks niet van den kant der radicale pers, die in Italië geene tolken meer heeft, — maar van dien der gematigde, ja der behoudende bladen, b. v. de *Legge* van Turijn. Het *Statuto* van Florence alleen toont eenige meerdere gematigdheid. Vele dier dagbladen hebben, even als sommige der Parijssche, het manifest van den Paus naast den brief van den President der Fransche republiek gedrukt, om met één' oogopslag te doen zien, wat de laatste gevorderd en wat de eerste verleend heeft.

[Meer en meer versterkt zich echter, desniettegenstaande, het gerucht, dat de Fransche regering, ofschoon in geenen deele het Pauselijk manifest goedkeurende, met hetzelve „genoegen nemen zal." Het einde is wel niet wat men wenscht, maar „het is een einde" — en dat zegt in dezen reeds veel!]

De *Indépendance Belge* laat zich dienaangaande onder anderen aldus uit:

„Wij willen aannemen, dat de concessiën door den Paus toegestaan, waarlijk wel *iets* beteekenen, in vergelijking van hetgeen tegenwoordig in de Romeinsche Staten bestaat. Maar het verschil tusschen dit *iets* en hetgeen men regt had te verwachten, is groot, zeer groot. Wij hebben wel nimmer gedacht dat de Paus op eenmaal aan zijne onderdanen alle liberale instellingen zou toestaan, die in de constitutionele landen zijn ingevoerd; wij hebben nimmer gedacht dat hij hun nog meer zoude toestaan dan hij reeds uit eigen beweging, uit vrijen wil, bij het statuut van 1847 gedaan had. Maar, zoo wij al niet de hoop voedden dat hij *meer* zoude doen, geloofden wij toch niet dat het hem mogelijk zoude zijn *minder* te doen. Niemand had hem gedwongen het statuut te octroijeren; hij had dit uitgevaardigd *motu proprio;* hij had dus erkend dat die hervormingen in zijne staten noodzakelijk waren. En de Hemel weet, welk een oneindig verschil er bestaat tusschen het statuut en het manifest!"

— Onlangs zijn te Milaan door de Oostenrijksche overheid een aantal personen, waaronder vrouwen, gestraft met stokslagen, omdat zij bij een' volksoploop de policie in handen gevallen waren. Dit werd zelfs, verzekert men, door 't Gouvernement te Weenen afgekeurd, en vermeerderde te Milaan de algemeene verbittering tegen de Oostenrijkers. Deze laten nu ook nog de kosten dier barbaarsche strafoefening door de stad Milaan betalen! De gemeenteraad van Milaan heeft van de militaire overheid eene rekening ontvangen van verschotten, ten bedrage van 32 fl., voor stokken, azijn, touwen, zout, enz.

Latere Berigten. Uit Rome wordt van den 21sten gemeld, dat het Pauselijk manifest aldaar *op nieuw* aangeplakt, maar wederom afgescheurd en beslijkt is; op eenige artikelen der amnestie, meldt een dagblad, zag men bloedvlekken. — Degenen, die van de amnestie uitgesloten zijn, werden openlijk door de Fransche Overheid aldaar in bescherming genomen.

De betrekkingen tusschen Denemarken en Sleeswijk-Holstein.

In Sleeswijk verbetert de staat van zaken nog in geenen deele. De nieuwe gemengde Landsregering heeft de bestaande constitutionele verordeningen afgeschaft, maar de bevolking verkiest geene belasting te betalen, en gaat daarbij tot dus verre met veel eenstemmigheid te werk. In Duitsch-Sleeswijk komt het menigwerf tot vechtpartijen met de Pruissische soldaten, die aldaar in bezetting liggen.

Te Koppenhage heeft de partij, die in alles zich aan de andere Scandinavische rijken wil aansluiten, de bovenhand behouden. De minister van binnenl. zaken is afgetreden en door een' driftiger aanhanger dier partij, den heer *Rosenörn* vervangen. Alle maatregelen der Deensche Regering verraden haar besluit om Sleeswijk op nieuw in het Koningrijk in te lijven en er, als vroeger, eene Deensche provincie van te maken. Denemarken zou ook in den toestand, waartoe het gebragt is door den opstand van Sleeswijk-Holstein, te klein zijn om op den duur als Koningrijk te kunnen blijven bestaan. Eene partij in Zweden en Noorwegen, die grooten aanhang in Denemarken heeft, gaat sinds lang om met het plan om beide rijken onder één scepter en ééne Regering te vereenigen. Dit denkbeeld vindt meer en meer bijval bij 't volk in de beide landen.

DUITSCHLAND.

In Duitschland is bij zoo veel oude, nog weder een nieuw geschilpunt opgerezen, het opperbevel namelijk over de Duitsche vloot, hetwelk de staten, die tot den Engeren Bondsstaat toegetreden zijn, niet willen laten aan den Rijksbestuurder, — d. i., met andere woorden, aan Oostenrijk, — wiens gezag zij niet meer erkennen.

Het gerucht, dat die Duitsche vloot naar de Middellandsche zee zou gezonden worden om een' oefeningstogt te doen, had reeds sedert eenigen tijd ongerustheid verwekt. Men vermoedde daarin een' toeleg van den Rijksbestuurder om de vloot aan Oostenrijk over te leveren, Pruissen's kusten aan aanvallen bloot te stellen, enz. — Dit gaf den 28sten September aanleiding tot eene interpellatie in de Eerste Kamer te Berlijn, waarop de minister van buitenlandsche zaken antwoordde als volgt: „De Pruissische regering heeft de behoefte aan eene Duitsche vloot sinds lang erkend, en daarom al wat het rijksbewind daarvoor vroeg, gegeven. Pruissen heeft, buiten zijn scheepsmateriëel, 900,000 thr. aan de rijks-marine-kas betaald, en is voor dat bedrag mede-eigenaar van de Wezer-vloot. Thans staat die vloot nog onder het opperbevel van den Rijksbestuurder, dien Pruissen niet langer erkent, en Hannover heeft op zich genomen, de onderhandelingen met den aartshertog, ook namens alle in den raad van bestuur van den Engeren Bond vertegenwoordigde Staten, betreffende het opperbevel in 't vervolg over de vloot, te leiden; maar over den stand dezer onderhandelingen kan thans niets medegedeeld worden. De Pruissische regering weet officiëel van den togt naar de Middellandsche zee niets; het is haar niet onbekend, dat de schepen op de Wezer niet overwinteren kunnen; maar zij kan nooit geloof hechten aan de geruchten, die daaronder plannen zoeken, welke Pruissen niet zou kunnen goedkeuren; zij zal veeleer zorg dragen, dat het gemeenschappelijk goed der Duitsche natie ook als zoodanig blijve bestaan."

WEENEN, 29 September.

Volgens eene depêche van generaal *Haynau*, uit het hoofdkwartier Acs, van den 27sten dezer, te 9 uur 's avonds, heeft de vesting Komorn zich overgegeven. In de acte van onderwerping is, naar een onzer dagbladen meldt, bepaald, dat de stoombooten den Donau dadelijk zonder verhindering kunnen op- en afvaren; evenwel is aan dezelve streng verboden, bij Komorn aan te leggen, eer de vesting door keizerlijke troepen bezet is. De eerste stoomboot vertrekt morgen van hier.

FRANKFORT, 29 September.

Omtrent de instelling van een nieuw centraal bewind is hier niets nieuws bekend. Men is hier algemeen van oordeel, dat, zoo lang Oostenrijk volhardt bij zijne eischen, om aan dit bewind eene souvereine magt te verleenen, aan de instelling van een' Duitschen Bondsstaat niet te denken valt, en het schijnt dan ook bevestigd te worden, dat de door den onder-staatssecretaris van het Rijks-bewind, de heer *v. Biegelbeen*, deswege aangeknoopte onderhandelingen geheel zijn afgebroken.

Van den 1sten Oct. De Koningin der Nederlanden, welke eergisteren te Wiesbaden aankwam, zal zich met haren vader, den Koning van Wurtemberg, na een kort verblijf aan het Nassausche hof, naar Stutgard begeven en aldaar eenigen tijd in den schoot harer familie doorbrengen.

— De Beijersche ministers *Zwehl*, *Ringelmann* en *Kleinschrod* hebben op den avond voor het Israëlietische verzoeningsfeest, de dienst in de synagoge te Munchen bijgewoond, en betuigden hunne tevredenheid over de gepaste hervormingen, welke in de Israëlietische eeredienst gebragt waren.

— *Hecker* moet bij zijn laatste verblijf in den Elzas op de vragen, betreffende de landverhuizing naar Amerika, aan verscheidene landlieden ten antwoord gegeven hebben, dat zij hun voornemen maar moesten volbrengen, als zij lust hadden om dubbel zoo veel te werken, — half zoo veel te eten, en in het geheel niet te drinken.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 30 September.

Eergisteren had hier eene bijeenkomst plaats van het comité van het vredescongres; er werd besloten eene volksvergadering te Londen te beleggen, ten einde zich openlijk te verklaren tegen de nieuwe Oostenrijksche geldleening en in 't algemeen tegen alle plannen van negotiatie, die ten doel hebben het dekken van uitgaven voor oorlog.

— De graanoogst is in Ierland allergunstigst. De granen zijn in geene jaren zoo overvloedig geweest als dit jaar.

— De jongste berigten uit Ierland luiden minder gunstig. Op verscheidene plaatsen worden de veldvruchten door talrijke benden van de akkers geroofd, en verzet de bevolking zich met geweld tegen de invordering der pachten. Hier en daar heeft dit aanleiding gegeven tot bloedige vechterijen met de policei. — Bovendien is de heer *John O'Connell* weder op het staatkundige tooneel opgetreden met een langen brief aan zijne landgenooten, waarin hij hen aanspoort tot het hervatten van de volks-beroering, voornamelijk ter zake van de kerkelijke instellingen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 September.

Maandag aanstaande komt de Wetgevende Vergadering weder bijeen, en alsdan zullen de vraagstukken betreffende de buitenlandsche betrekkingen, het binnenlandsche beheer en de geldmiddelen, in al hunnen omvang weder ter sprake worden gebragt.

Men had gehoopt, dat de nieuwe geldleening van 200 millioen zou kunnen worden uitgesteld; maar zij zal denkelijk reeds in de eerste zittingen der Wetgevende Vergadering in behandeling worden gebragt.

— De *Réforme* deelt een voorstel mede betrekkelijk de belastingen, hetwelk door eenige leden der Bergpartij op den dag van de opening der Wetgevende Vergadering zal worden ingediend. Het is van geheel socialistischen aard. Alle belastingen zullen worden afgeschaft; de minister van financiën moet ten spoedigste eene balans opmaken van het openbaar vermogen; van de inkomsten zal een geëvenredigd regt worden geheven; de belastingen zijn slechts de belooning van eene dienst, door den staat aan de burgers bewezen; zij zullen worden herzien, enz.

— Gisteren liep ter beurze het gerucht, dat de Romeinsche vraag eene vreedzame oplossing nabij was. Het Fransche leger zou Rome ontruimen; deze stad zou bezet worden door de thans in Italië aanwezige Spaansche troepen; en men zou trachten, door onderhandeling met den Paus, eene ruimer amnestie te verwerven.

— De opgewektheid, welke het Pauselijk manifest gebaard heeft, begint hier reeds zeer te bedaren, en, indien zij niet verlevendigd wordt door de discussiën in de Wetgevende Vergadering, is het te denken, dat men er weldra in het geheel niet meer over spreken zal, zoo spoedig is men tegenwoordig te Parijs gewoon, onverschillig te worden omtrent de belangrijkste zaken. Overigens wordt niets nieuws betrekkelijk de Romeinsche zaak gemeld.

— De Romeinsche aangelegenheid brengt zelfs de tooneelwereld in onrust. Gisteren avond is voor het eerst in den schouwburg van de poort St. Martin het stuk gespeeld, waarin de geheele Romeinsche omwenteling wordt voorgesteld; *Pius*, *Garribaldi*, enz. verschijnen op het tooneel; *Rossi* wordt er vermoord, het Vaticaan bestormd; de Romeinsche bevolking bestormt het pauselijke paleis met een driekleurig vaandel in de hand: dit laatste werd uitbundig toegejuicht en door 't aanheffen der Marseillaise beantwoord. *Pius* wordt in het stuk voorgesteld als de edelmoedigste man ter wereld en door de beste bedoelingen bezield, maar *Mazzini* en zijne ambtgenooten niet minder. Het Fransche leger, optredende als bestrijder der Republiek, werd door de meerderheid van 't publiek uitgefluit, ja uitgejouwd. Ook komt in het stuk een koopman voor of eigenaar, met al de inhaligheid en slechtheid, die de Socialisten aan 't eigendom plegen te laste te leggen. In één woord, de dwaze meeningen en snoode hartstogten der menigte worden door het nieuwe tooneelstuk gevoed en aangestookt.

— De rijstteelt is dit jaar in het lage aangeslibde land aan den mond van de Rhone weer zeer goed gelukt.

— De beruchte zaak van de Icarische Republiek, waarin *Cabet* van misbruik van vertrouwen en opligting beschuldigd wordt, is Zaturdag voor de correctionele regtbank te Parijs behandeld. De voornaamste beschuldigde, *Cabet*, was niet tegenwoordig, maar wel zijn deelgenoot *Krolikowski*. *Cabet* werd tot 2 jaren gevangenis, 50 frs. boete en 5 jaren ontzegging van zijne burgerregten veroordeeld, daar het bleek, dat hij door bedriegelijke handelingen had doen gelooven aan het bestaan van een denkbeeldig feit, te weten, den aankoop van een millioen bunders land langs eene bevaarbare rivier, terwijl hij zich sommen gelds, roerende goederen en andere waarden had doen geven. *Krolikowski* werd vrijgesproken, omdat het bleek, dat hij slechts als werktuig gebruikt was, zonder dat hij met het bedrog bekend was geweest.

— In Algerië is een schitterend wapenfeit voorgevallen. Den 17den September vertoonden de Arabieren zich, ten getale van 4000 man, op de hoogten en in de omstreken van Serianah (in de provincie Constantine), van waar zij ligtelijk een' overval konden ondernemen tegen Biskara. De bataljons-chef *Saint Germain*, kommandant der vesting Biscara, nam het stout besluit, om bij het dreigende gevaar een' uitval te doen. Aan 't hoofd van 120 Afrikaansche jagers en 25 tot 30 inlandsche spahi's wierp hij zich op den vijand, en viel hem zoo heftig aan, dat na weinige uren de Arabieren de vlugt namen, op het slagveld 250 dooden achterlatende en een groot aantal gekwetsten medevoerende. Men vermeesterde het vaandel van den sheriff, het hoofd des oproers, en

eene groote hoeveelheid wapens en lastdieren. Ongelukkig werd de kommandant *Saint Germain*, die steeds in de eerste rij den aanvallers was, door een' kogel aan 't hoofd getroffen en doodelijk gewond. De onzen hadden slechts 7 of 8 gekwetsten.

Van den 1sten October. De heropening van de Wetgevende Vergadering heeft heden plaats gehad, zonder dat de afgevaardigden noch het publiek door eene talrijke opkomst bijzonder veel belangstelling in deze eerste zitting betoonden. De zitting duurde slechts korten tijd. Er waren 486 afgevaardigden aanwezig. — De voornaamste voorvallen van deze zitting waren: 1) eene aanvraag om een krediet ten behoeve der expeditie naar Rome; 2) een voorstel van den zoon van *Jerome Bonaparte*, strekkende, om de verbanning tegen de beide takken der *Bourbons* op te heffen en de beschuldigden van Junij zonder vervolging in vrijheid te stellen; 3) een wets-ontwerp betreffende het weduwe-geld van de hertogin *van Orleans*.

— Het eerste nommer van het blad *de Stem des Volks* is heden verschenen, bevattende ook een' brief van *Proudhon*, waarin hij zegt, noch medewerker noch bestuurder van het nieuwe blad te zijn, en verder aan de oprigters van het blad dezen raad geeft: „Uw blad zij een blad van „discussie, nooit van wraak; de Republiek is in barensnood; de beleedigde echtgenoot van het Volk van Februarij heeft ontvangen in bloed en tranen; zij draagt de „vrijheden der wereld in haren schoot; doet die bedroefde „moeder niet ook nog de keizerssnede ondergaan."

BELGIE.

BRUSSEL, 30 September.

Terwijl de waarde der uitvinding van den heer *Melsens* nog niet uitgemaakt is, en de proefnemingen daarmede, ook op suikerriet, voortgezet worden, bevat het Belgische regeringsblad een zeer helder en opmerkelijk betoog van hem zelven, dat men met de door hem aangewezen middelen uit 100 ponden suikerriet zeventien à achttien ponden, en uit 100 ponden beetwortel acht ponden witte suiker kan trekken; thans wordt uit beide slechts zes à zeven ponden ruwe suiker verkregen. Dit zou eene omwenteling zijn in de suikerfabricatie, en de verhouding van suikerriet en beetwortel geheel veranderen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Onder dagteekening van den 12den dezer heeft de commissie van de Tweede Kamer der Staten Generaal (bestaande uit de heeren *V.-Mejan v. Zuijlen*, *Heemskerk*, *Bachiene* en *v. Doorn*) verslag uitgebragt op het in de zitting van den 19den Februarij 1849 ingekomen stuk, ten opschrift hebbende: *Verslag aan den Koning enz.*, – en een algemeen overzigt opleverende van 's Rijks schatkist op den eersten Januarij 1848.

Vermits bij dit verslag door de Regering nog nadere bescheiden waren toegezegd, heeft de commissie gemeend haar berigt te moeten uitstellen, ten einde het eene in verband met het andere te kunnen beschouwen, en tot eene volledige beoordeeling van het te verantwoorden *gebruik der geldmiddelen* over de dienstjaren van 1846 en 1847 te geraken. Vermits echter die bescheiden tot dus verre niet zijn ingekomen, heeft zij geoordeeld niet langer te moeten wachten, en wel te minder, omdat, zoo zij zich voorstelt, haar gevoelen van invloed zoude kunnen zijn op den vorm der nog te verwachten stukken.

De vele bedenkingen en vragen, waartoe het onderzoek der commissie heeft geleid, toont, naar haar oordeel, de noodzakelijkheid aan, om het geldelijk beheer der ministers ook over 1845, 1846 en 1847 aan een naauwkeurig onderzoek van wege de Kamer te onderwerpen, waartoe de vorige zoowel als de tegenwoordige Grondwet de verpligting oplegt. Zij erkent, dat de ministers, welke die verantwoording behooren af te leggen, niet degenen zijn, die het beheer hebben gevoerd en verantwoordelijk zijn, maar dat dit wel meer kan gebeuren, en in elk geval niet beletten, dat aan art. 122 der Grondwet worde voldaan.

's GRAVENHAGE, 1 October.

Naar men verneemt, is heden een ministerraad en een kabinetsraad gehouden, die bijgewoond werden door de heeren *Lightenvelt* en *Donker Curtius*, welke bij herhaling bij den Koning ten gehoore zijn ontvangen.

Van den 2den. De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* — welk blad voor half officiëel doorgaat — behelst de volgende berigten:

„Men verzekert, dat de heeren LIGHTENVELT en DONKER CURTIUS er thans in geslaagd zouden zijn een ministerie zamen te stellen, en dat die heeren voor het geval dat zulks niet reeds heden is geschied, binnen kort van hunne bemoeijingen aan Z. M. rapport zullen uitbrengen."

— „Gelijk in omstandigheden als waarin wij sinds ruim eene week verkeeren, steeds het geval is, zijn bij voortduring allerlei personen, als toekomstige ministers genoemd.

Wij hebben ons, sedert dat de tegenwoordige bewindslieden hun ontslag aan de Koning hebben ingediend, zorgvuldig onthouden van het noemen der namen, welke werden opgegeven als die van hunne opvolgers. Thans echter gelooven wij het te mogen wagen aan de volgende combinatie geloof te hechten:

Professor mr. R. J. THORBECKE, Binnenl. Zaken;

De oud-minister J. C. BAUD, Koloniën;

Mr. P. G. SEVENSTERN, procureur-generaal bij het Prov. Geregtshof in Groningen, Justitie;

De schout-bij-nacht VAN DEN BOSCH, Marine;

De gepensioneerde generaal-majoor KNOL, Oorlog;

Terwijl de tegenwoordige ministers van Financiën (mr. P. P. VAN BOSSE); Buitenlandsche Zaken (mr. L. A. LIGHTENVELT); en der beide Eerediensten (S. baron VAN HEEMSTRA en mr. J. A. MUTSAERS) hunne portefeuilles zouden behouden."

[De *Haarl.* en de *N. Rott. Ct.* behelzen hetzelfde berigt.]

— „Het gerucht, dat sedert eenige dagen zoo hier als elders is verspreid, alsof bij Z. M. den Koning het voornemen zoude bestaan om van residentie te veranderen, kunnen wij *ten stelligste tegenspreken*."

Van den 3den. Heden middag is echter van bovenvermelde zamenstelling nog niets naders bekend geworden. Men meent echter, dat, zoo er nog geene benoeming heeft plaats gehad, deze spoedig zal volgen.

— Gisteren heeft de Fransche gezant weder eene conferentie met den minister van buitenl. zaken gehad, en daarop is hij naar Parijs vertrokken.

LEIDEN, 30 September.

Tegen onze verwachting is de tentoonstelling gisteren geregeld afgeloopen en aan de talrijke bezoekers gelegenheid verschaft, om ten minste het vee en pluimgedierte goed te kunnen bezien. De toevloed echter naar de groote zaal, waar de voortbrengselen van landbouw geëxposeerd zijn, was te groot, dan dat ieder alles konde bezigtigen; daartoe is de gelegenheid nog heden opengesteld, zijnde de laatste dag der tentoonstelling. Men was ook Z. M. den Koning wachtende, doch is in die hoop teleurgesteld. Na afloop der prijsuitdeeling, welke te 4 uur plaats had, hebben het hoofdbestuur en een groot aantal leden der Maatschappij van Landbouw zich vereenigd aan een' gemeenschappelijken maaltijd in de stads-gehoorzaal, op de Breedestraat alhier.

Van den 2den Oct. Naar men ons meldt, heeft het aantal bezoekers der tentoonstelling van landbouw en vee, gedurende de vier dagen der expositie, in het geheel bedragen 9500.

— Bij den aanvang van den akademischen cursus zijn bij den rector magnificus onzer hoogeschool ingeschreven ongeveer 70 nieuwe studenten.

Van den 3den. Heden wordt alhier de twee honderd vijf en zeventigste verjaardag van Leidens Ontzet godsdienstig en plegtig gevierd, door het houden van een dankstond, en het uitsteken van vlaggen uit de woningen der ingezetenen. Ter eere van dezen dag wordt heden avond door de Koninklijke Hollandsche tooneelisten ten tooneele gevoerd: *Het Ontzet der Stad Leiden*, geschiedkundig dramatisch tafereel, door den heer *M. Westerman*. Na afloop hiervan zal er op de studenten-societeit *Minerva* eene luisterrijke soirée musicale plaats hebben.

UTRECHT, 2 October.

De kruidtuin der Hoogeschool heeft voor eenigen tijd van den heer mr. *H. Heijlidij*, te Paramaribo, ontvangen nog twee prachtige exemplaren van *Lycas revoluta*, en voor weinige dagen van den heer kapitein-adjudant *List*, te Batavia, drie zeer groote boomvarens, waarschijnlijk *Alsophila glauca* ENDL. Deze zeldzame en fraaije planten zal men waarschijnlijk zoo groot in geen Europeeschen tuin gezien hebben.

Het is aan het beleid van den verdienstelijken hortalanus *Teijsmann*, te Buitenzorg, en vooral aan de naauwlettende zorg van den heer *R. A. Tange*, kapitein van het schip *Schouwen*, dat de gunstige toestand, waarin deze planten overgekomen zijn, moet toegeschreven worden. De kruidtuin heeft tevens van Buitenzorg ontvangen een zeer groot exemplaar van *Angioptenis evecta* HFM., welke plant in voldoenden staat is en mogelijk spoedig haar loof ontwikkelen zal. (*U. Ct.*)

ASSEN, 1 October.

Te Ansen, gemeente Ruinen, is weder eene koe aan de longziekte gestorven. — Te de Wijk is bij den landbouwer *H. Lokken* op nieuw een rund door de longziekte aangetast. — Op de algemeene weide de Stroovledders onder Dwingeloo heeft zich de longziekte weder bij twee jongbeesten geopenbaard. In het dorp Dwingeloo zelf verspreidt zich deze gevreesde ziekte meer en meer; hoewel de besmetting langzaam voortgaat, wordt de eene stal na den anderen aangetast; men is beducht, dat dezelve zich nog op meerdere stallen zal openbaren, wanneer het vee gestald zal zijn. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 4 October.

In ons vorig nommer hebben wij onzen lezers den aanvang eener gebeurtenis doen kennen, even belangrijk voor onze Stad en ons Gewest, als voor onze Hoogeschool, — om niet te zeggen voor de beoefening van Wetenschap en Kunst in het noorden onzes lands, in het algemeen.

Is de weigering des ministers eene miskenning jegens onze geheele Geneeskundige Faculteit en jegens den hooggeleerden heer SEBASTIAN in het bijzonder, — zij geeft, uit een meer algemeen oogpunt beschouwd, een' toeleg te kennen, waarvan wij den naam niet willen uitspreken.

Onbegrijpelijk! Dezelfde minister, die eerst eene Staats-Commissie benoemt, om hem de noodige verbeteringen voor te stellen in de studie en de uitoefening der Geneeskunde in ons Vaderland, — die daarna eene tweede Staats-Commissie benoemt, om hem te adviseren zoo nopens het aantal der Hoogescholen als de inrigting die het geheele Hooger Onderwijs in ons land voortaan zoude behooren te hebben, — diezelfde minister zoude nu zijn eigen werk verloochenen, zich zelven daarin vooruit loopen en nu reeds handelen, alsof er geene Commissiën waren benoemd. Jammer, driewerf jammer, dat de rapporten van beide Commissiën, — die respectivelijk reeds in December 1848 en in de vorige maand moesten ingediend en nu reeds algemeen bekend zijn, — nog tot de vrome wenschen behooren. Wij kunnen het der Commissiën in geen opzigt euvel duiden, dat zij hun werk nog niet hebben bekend doen worden (want de oorspronkelijk daartoe vastgestelde tijd was daartoe te kort), — maar wij maken van deze gelegenheid gebruik, nu vooral aan te dringen op eene zoo spoedig mogelijke bekendmaking van beide stukken, opdat men wete welk het oordeel zij der daartoe speciaal ingestelde Commissiën nopens de aangelegenheden, die het Hooger Onderwijs onzes lands zoo innig betreffen, en — zoo als nu reeds gebleken is — ook Groningen niet in de laatste plaats.

Reeds lang vreesden velen, dat zich te eeniger tijd zulke gevoelens bij het nu demissionaire ministerie, of bepaaldelijk bij den minister van binnenlandsche zaken, zouden openbaren, omdat men zich anders naauwelijks verklaren konde, waarom juist Groningen alléén zoo stiefmoederlijk behandeld werd. Want, — om ons slechts tot de Geneeskundige Faculteit te bepalen, waarvan thans toch voornamelijk sprake is, — terwijl die Faculteit te LEIDEN bestaat uit *vijf* en te UTRECHT ook uit *vijf* professoren, bestonden er hier in dien' tijd nooit meer dan *drie* professoren, en bestaat dat getal er nog altijd. (Over de Faculteit der Natuur- en Wiskunde willen wij nu niet spreken, ofschoon ook deze hier behoorde beschouwd te worden.) — Welnu, òf aan de beide overige Akademiën zijn dan *te veel*, òf hier *te weinig* professoren; — het eerste zal niemand ter wereld willen beweren, die eenige kennis heeft nopens de uitgebreidheid van het Geneeskundig Hooger Onderwijs. Maar waarom dan nu met twee maten gemeten? Waarom dan *hier* de gezondheid der Hoogleeraren en de beoefening der Wetenschap opgeofferd aan de zucht om op een budget van millioenen en millioenen schats, een betrekkelijk nietig bagatel te sparen. Te sparen? Ook dat kan in dezen de verschoonende reden niet zijn. Want *deze* benoeming zoude geschieden ten koste van onze stad, die alzoo ook nu weder bewijst alles over te hebben voor het behoud en den bloei harer Hoogeschool.

De stedelijke regering ga slechts voort, zoo als zij reeds sedert geruimen tijd en vooral in de laatste tijden heeft gehandeld, ter bevordering van den bloei dezer Akademie. Zij en het bestuur der Hoogeschool zelf kunnen daarbij op de toejuiching en ondersteuning van Groningen's ingezetenen rekenen, die, zoodra het blijken mogt noodig te zijn, niet zullen aarzelen als één man op te treden om hunne belangen, — die in dezen, gelukkig, ook zijn de belangen der geheele maatschappij, — met kracht voor te staan.

Doch er bestaat hoop, dat de verandering van regering, die thans op handen is, ook van gunstigen invloed zal zijn op de beoefening der wetenschap, die, — dit wenschen wij met alle weldenkenden in 't geheele Vaderland van ganscher harte, — bij de nieuwe regering wat meer op prijs gesteld moge worden, dan bij de oudere, welke hooger onderwijs en ontwikkeling van wetenschap zóó stiefmoederlijk heeft behandeld, alsof kennis en wetenschap niet de hefboom van den Staat, maar louter ballast zijn!

Zoo verre hadden wij geschreven, toen wij den *Nederlander* van heden avond in handen kregen, en daarin een artikel aantreffen, dat over het door ons besproken onderwerp handelt, en waaraan wij het volgende ontleenen:

„Men verwacht spoedig het door den druk gemeen maken en openlijk verkrijgbaar stellen van het rapport der Staats-commissie voor het hooger onderwijs. Tot zoolang schijnt men het oordeel over hare verrigtingen te moeten opschorten, waarvan men een misschien éénzijdig berigt ontvangt in de voorrede van het dezer dagen uitgegeven vlugschrift van prof. OPZOOMER: „*de Hervorming onzer Hoogescholen*."

Volgens die voorrede zoude de heer OPZOOMER *alléén*, onder de *tien* leden der commissie, *voor eene éénige Hoogeschool* gestemd zijn geweest. — Omtrent de meening zijner medeleden zegt hij: „Onder mijne negen medeleden bleven twee partijen voortdurend tegenover elkanderen staan. De eene, die de *meerderheid* vormde, begeerde *drie Hoogescholen* te behouden: allen op gelijken voet ingerigt. Als haar kleinste cijfer, dat zij het onderwijs aan iedere academie noodig rekende, stelde zij dat van *dertig hoogleeraren*. — De andere partij, uit *drie* leden bestaande, verlangde daarentegen ééne groote Hoogeschool van niet minder dan tweeënveertig hoogleeraren, benevens *twee kleinere inrigtingen* van hooger onderwijs, over wier omvang men dan nader overeen zou komen. — Toen het scheen dat alles was afgeloopen en er niets overbleef, dan de redactie dier wenschen, heeft er plotseling eene vereeniging plaats; *zesentwintig hoogleeraren* worden nu voor Utrecht en Groningen genoegzaam geacht, opdat Leiden met *tweeënveertig* zou worden begiftigd.""

„Wij zouden er ons evenzeer over moeten verwonderen, als over bedroeven, indien de commissie werkelijk met zooveel eenstemmigheid had besloten, het invoeren van een zoo groot onderscheid tusschen de Leidsche en de beide andere Hoogescholen voor te stellen, waarvoor geenerlei grond bestaat, en hetwelk vooral, ten opzigte van de meest bezochte onder de Hoogescholen, ten opzigte van de Utrechtsche, een groot onregt en eene groote staatkundige misslag zou inhouden. Wij gelooven aan die eenstemmigheid niet. Een belangrijk onderscheid tusschen gelijksoortige instellingen van onderwijs in te voeren, is eene poging aanwenden om de opheffing van de niet begunstigde instellingen voor te bereiden. Wij kunnen niet gelooven, dat de Regering daartoe de hand zou willen leenen. Liet zij zich daartoe gebruiken, — die poging kon voor Harderwijk en Franeker indertijd doeltreffen, zij zou te Utrecht en te Groningen mislukken. Men zou daar het bewijs geven, dat de bloei der academiën niet ééniglijk afhangt van het aantal hoogleeraren en van de soms gelds welke het onderwijs aan den Staat kost."

De tijd ontbreekt ons, heden avond nog eenige opmerkingen hierbij te voegen naar aanleiding van de woorden van den heer OPZOOMER of die van onzen medestrijder, *de Nederlander*. Wij hopen echter weldra op een en ander terug te komen.

— Bij den aanvang van den akademischen cursus zijn bij den rector magnificus onzer hoogeschool ingeschreven 40 nieuwe studenten.

— Maandag avond heeft alhier het volgende ongeluk plaats gehad. Twee verwersknechten waren op den Nieuwen Weg bij een huis bezig om eene ladder op een afdak op te trekken. — Op hetzelve bevond zich G. DE VRIES, wonende bij den Sint-Jansboog, een ijverig en oppassend man, welke de ladder zoude optrekken, maar is daarmede te ver achteruit geloopen, is hij alzoo van den anderen kant afgevallen op den steenen vloer. Hij heeft zich aanmerkelijk bezeerd, doch zijn toestand kan op dit oogenblik als iets gunstiger worden aangemerkt.

— Dingsdag morgen laatstleden is, bij de Waterpoort in het Boterdiep, uit het water opgehaald het lijk van J. MORAK, ongehuwd, omstreeks 28 jaren oud. Hij had zich den vorigen avond ongeveer te 11 uur van huis begeven.

— In het laatst der afgeloopene week heeft aan den trekweg, ruim een half uur buiten het Kleinepoortje, een droevig voorval plaats gehad. — ROELF PLUIS, koemelker aldaar, des namiddags met zijn gezin te huis zijnde, liep het jongste kind, een zoontje van 1¼ jaar, welke pas loopen konde, uit het achterhuis; de ouders, welke eenige minuten daarna omzagen, waar de kleine zich bevond, vonden het kind dood in de gracht of sloot.

— Op den 21sten September, des morgens tusschen 8 en 9 uur, ontstond er brand in de behuizing van de wedw. HENDRIK JANS CREMER, te *Nuis*; 2 paarden, 4 varkens en ongeveer 24 voeren hooi zijn eene prooi der vlammen geworden, benevens alle boerengereedschappen; de huismeubelen zijn grootendeels gered; het gebouw is verwaarborgd, de oorzaak van den brand onbekend.

— In den nacht van den 29sten op den 30sten September werd het huis, bewoond door H. J. STAAL, daglooner te Termunten, door brand vernield. De oorzaak van den brand is niet bekend; het gebouw was, naar men verneemt, voor brandschade verzekerd, terwijl de mobilia zijn gered.

Bij besluit van den 11den September j.l. hebben Curatoren der Groninger Hoogeschool den Senaat der studenten-vereeniging *Vindicat atque Polit* als zoodanig erkend. (*Unie bl.*)

Bij besluit van den 1sten dezer, no. 53, heeft Zijne Majesteit den heer *M. H. Conrad*, hoofdingenieur van den waterstaat, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, ter zake van de loffelijke wijze, waarop hij zich van de hem opgedragen taak als Nederlandsch commissaris bij de gemeenschappelijke opneming van den Rijn, van Bazel tot aan zee, gekweten heeft."

[Wij meenen, dat het nog niet dikwijls bij ons gebeurd is, dat bij *zoodanige* benoeming de redenen daarvoor tevens vermeld worden, — zoo als dit trouwens in *België* ten allen tijde geschiedt.]

Den 29sten Sept. is te Boxtel, in den ouderdom van ongeveer 66 jaren overleden, de heer *A. N. van Pellecom*, emeritus-predikant en ridder der orde van den Ned. Leeuw. De overledene bekleedde onder de Nederlandsche dichters eene voorname plaats.

Mej. *J. van der Valk*, wed. *W. de Jong*, die den 7den Mei 1848 te Rotterdam haren honderdsten verjaardag had gevierd, is aldaar den 30sten September zacht ontslapen. Tot het einde van haar leven bleef zij opgeruimd en helder van geest.

Bij de te Amsterdam gevormde commissie tot ondersteuning van behoeftige Choleralijders en hunne nagelaten betrekkingen, is tot en met den 28sten September ingekomen een gezamenlijk bedrag van *ƒ* 13,621.

In Nederland zijn ongeveer *dertig duizend* plaatsen waar sterke drank verkocht wordt, dat is éëne op de 100 inwoners.

In Rotterdam waren, van 1847—1848, *twaalf honderd en elf* zulke huizen, tegenover *vier honderd drieëndertig* waar brood gebakken of verkocht wordt. De bevolking in deze stad bedraagt omstreeks 80,000, dat is dus voor elke 66 ingezetenen (mannen, vrouwen en kinderen) éëne verkoopplaats van sterken drank. (*Volksvriend.*)

J.l. Zaturdag, voormiddag omstreeks 10 uur, heeft aan 's rijks laboratorium, en wel buiten den zoogenoemden Vuurwerkerstoren te Delft, een ongeluk plaats gehad. Eenige artilleristen waren aldaar bezig met het ontleden van hand- en spiegelgranaten, herkomstig van gesloopte brand- en licht-kogels van verschillend vreemd kaliber, toen op het onverwachtst, niettegenstaande alle gewoonlijk gebruikte voorzorgen, een derzelve sprong, waardoor een kanonnier, welke die met beide handen onder water hield, zoodanig werd gekwetst, dat men verpligt is geweest de linkerhand en den duim en een' der vingers der regterhand te amputeren; de tweede, een onderofficier, bekwam eene kwetsuur aan den linkerarm bij de pols en aan het regter heupbeen; de derde, ook een kanonnier, ontving ligte brandwonden in het aangezigt. Zij (behoorende tot het 2de regement vesting-artillerie) zijn dadelijk na het gebeurde in de garnizoens infirmerie overgebragt. Men koestert de hoop, het overgebleven gedeelte der regterhand van eerstgenoemden nog te behouden. (*Delftsche Courant.*)

Het vroeger medegedeelde berigt, als zoude een te Hamburg overleden bankier bij testament eene som van 100,000 francs uitgeloofd hebben voor hem, die een geneesmiddel tegen de Cholera uitvindt, schijnt — even als zoo vele soortgelijke — onjuist te zijn. Immers de Akademie van Geneeskunde te Parijs, welke in dit berigt gezegd wordt de uit te vinden geneesmiddelen te moeten beoordeelen, weet er tot dus verre niets van.

Het voorbeeld door Z. M. LOUIS PHILIPPE in der tijd gegeven in de opvoeding zijner zonen, wordt reeds sedert eenigen tijd door onzen Koning gevolgd, daar de jonge prinsen geen privaat onderwijs meer ontvangen, maar met andere jongelingen worden onderwezen door den heer MARGADANT te 's Hage. Dit is zeer geschikt om den troonopvolger een juist begrip te doen verkrijgen van den wil en de meening zijner tijdgenooten, waarover hij eenmaal regeren zal. (*Toekomst.*)

Den 27sten September werden te Freiburg (in Breisgau) elf boerenmeisjes gevangen binnengebragt en in de gevangenis opgesloten, omdat zij.... drie graven van bij het dorp Wiebre *standrechtlich* door de Pruissen doodgeschoten soldaten met bloemen versierd hadden!

De Noorweegsche galjoot *Haabet* (Hoop), kapitein JOACHIM BACHE, die in Mei 1848 van Hammerfest in Noorwegen naar Spitzbergen vertrok, stiet, niet ver van zijne bestemmingsplaats, op klippen en zonk. De kapitein en de bemanning, bestaande uit 9 man, redden zich op Spitzbergen, waar zij niet ver van het strand eene onderaardsche woning maakten, om zich tegen de koude en den storm te beschutten. Maar in den loop des winters stierf de geheele bemanning van honger en de kapitein bragt zichzelf om 't leven. Kapitein MÖLLER van de brik *Eugenie*, die in het begin van Augustus j.l. te Hammerfest aankwam van Spitzbergen, had het lijk des kapiteins gezien, hangende aan een strop. In deszelfs rokzak was een brief aan zijne vrouw en een' aan zijn' vader, waarin hij verhaalt, wat hij en zijne reisgenooten gedurende meer dan twee maanden uitgestaan hadden, en zegt, aan zijn leven een einde te willen maken. In een' anderen zak was een stuk Russische zeep, waarin nog de indruksels van tanden te zien waren, en waarvan BACHE blijkbaar gegeten had.

De laatste Haas.

Op welk eene wijze in den laatsten tijd in Silezië het wildschieten werd gedreven, blijkt uit de navolgende humoristische advertentie, die toen in de *Breslauer Zeitung* geplaatst is geweest: „Ter inteekening op het navolgend bij mij zelven uitgekomen werk, noodig ik door dezen ten vriendelijksten uit: „*De laatste haas*," romantisch treurspel in 4 bedrijven, benevens een voorspel, getiteld: „Vaart wel, gij bergen, gij geliefde dreven!" door HEINRICH P···. De opbrengst van deze vaderlandsche onderneming is bestemd, om aan de laatste haas een' kommerloozen ouderdom te bereiden, en om na zijnen dood zijne opstoppingskosten in het Duitsche Nationale Museum, als het laatste exemplaar van zijn ras, te bestrijden."

Er zijn menschen met staarten !! De heer Du Couret, die eene wetenschappelijke reis doet in Midden-Afrika, heeft aan de Académie des Sciences eenige opmerkenswaardige bijzonderheden medegedeeld aangaande eenen volksstam van Ghilanes, die eenen staart hebben van een decimêter lengte. Hij schrijft aldus: „Ten einde mij te overtuigen aan het bestaan van deze soort van menschen, die zoodanige verlenging van den ruggegraat bezitten, deed de Emir een' zijner slaven, Bellal genoemd, roepen, die ongeveer 30 jaren oud was, tot dezen stam behoorde en van zulk eenen staart voorzien was. Deze slaaf sprak zeer goed Arabisch en was een tamelijk schrander mensch. Ik onderzocht hem en overtuigde mij volkomen van de waarheid. Hij zeide mij, dat zijn land boven Sennaar was gelegen, waar hij was doorgekomen, en dat daar eene taal werd gesproken, welke hij geheel had vergeten. Hij schatte het getal van zijn ras op omtrent 30- à 40,000. Volgens zijn zeggen, waren het kannibalen en vereerden zij de zon, de maan, de sterren, de slangen en de bron eener groote rivier, aan welke zij hunne gevangenen offerden." Hij eindigt zijn berigt met de bijvoeging, dat het niet moeijelijk zoude wezen eenige exemplaren van dit menschenras te verkrijgen, door tusschenkomst van de slavenhandelaars, die de landstreken van de Roode Zee bezoeken.

(Ingezonden.)

Daar — en — hier.

In Zweden wordt de dronkenschap scherp gestraft. Wie voor de eerste maal dronken gevonden wordt, betaalt 3 daalders boete. Voor de 3de maal is dezelve strafbaar met ruim driemaal zoo veel, terwijl men zijn regt als stemgeregtigde verliest, en Zondags de naam van den strafschuldige op een daartoe ingerigt bord aan een' paal bij de kerk te lezen is.

Herhaalt zich de misdaad ten vijfden male, dan ontvangt men een half jaar tuchthuisstraf, — en voor de zesde reize wordt die straf verdubbeld. Dronkenschap op markten en kermissen wordt nog strenger gestraft.

Dronkenschap is geen reden van verontschuldiging. Soldaten, studenten, dienstboden, men durft ze geen sterken drank aanbieden. Wie zoo iets aanbrengt, ontvangt de helft der bovengenoemde boeten tot belooning; terwijl de straf op den drinker en op den schenker, zonder onderscheid, wordt toegepast. Deze bepalingen op de dronkenschap worden jaarlijks van de preekstoelen afgelezen. En hier? . . . .

Zal er dan niets gedaan worden om die vreeselijke verwoesting aanrigtende ziekte te stuiten? . . . . Nederlanders! Ziet toe en waakt! Men schreeuwt en schrijft over de toenemende armoede. Maar komt zij niet grootendeels uit de jeneverziekte voort? . . . . God van Nederland! Ontferm u over allen! ontvonk ons hart in liefde jegens den naasten, opdat men eindelijk paal en perk stelle aan 't kwaad, dat in ons midden bestaat!

Wij nemen het volgende stuk over uit de *Wekker*, Weekblad voor Onderwijs en Opvoeding, 1849, no. van den 21sten Sept. l.l.

Iets over de Wet op het Onderwijs, van wege de Regering aangeboden.

Zoo is dan eindelijk ook een wets-ontwerp op het onderwijs verschenen; een ontwerp waarnaar zoo velen verlangend uitgezien hebben. Dat de beginselen der wet van 1806 in vele opzigten behouden zijn, komt ons in vele opzigten belangrijk voor.

Maar waarom men sommige artikelen dier wet bijna woordelijk heeft gevolgd, en in andere wederom zoozeer daarvan afgeweken is, kunnen wij niet verklaren.

In de eerste plaats bevreemdt het ons, dat het opvoedend element uit de wet verbannen is.

Het volksonderwijs behoort, onzes inziens, toch altijd een vormend en opvoedend beginsel te bezitten. Wat baat het den toekomstigen burger, wat baat het de maatschappij en wat nut zal het den Staat aanbrengen, zoo op de lagere scholen slechts werktuigelijke kennis en wetenschap wordt aangeleerd en het jonge mensch eene zekere afrigting ontvangt, zonder eigenlijke vorming van verstand en hart? Wat zal het den mensch baten, zoo hij slechts eene uiterlijke beschaving ontvangt? Oordeel, gepaard met eenen goeden wil, een geoefend verstand en een wel geplaatst hart behooren ieder mensch te versieren, zal hij waarlijk voor zich en der maatschappij *kunnen* en *willen* zijn, zal hij eenmaal een steun voor Kerk en Staat worden. Als *verpligtend* behoorde het daarom volgens ons gevoelen in de wet te worden voorgeschreven, dat op de openbare scholen door het onderwijs en onder het aanleeren van alle nuttige wetenschappen, het kind *vooral* moest worden opgeleid tot de *beoefening* van *alle maatschappelijke en christelijke* deugden, zonder bepaaldelijk onderwijs in de godsdienst te geven, dat alleen op *bijzondere* scholen moest vrijgelaten worden. Wanneer de openbare scholen dezen geest behouden, dan zijn het ware opvoedingsgestichten van den Staat voor het volk. Zoodra het wet is, en alzoo verpligtend, dat het onderwijs eene vormende en opvoedende strekking hebbe, doch zich onthouden moet van alle onderwijs in de godsdienst, dan dunkt ons, dat dus de godsdienstige belijdenis strikt geëerbiedigd wordt. Zij die meer bepaald ook hunne kinderen onderwijs in de godsdienstige leerstellingen *hunner* belijdenis wenschen gegeven te hebben, voor dezen is de weg geopend door de *vrijheid* tot het oprigten van *bijzondere* scholen.

Bij het verder inzien der nieuwe wet, komt het ons voor, dat aan de eene zijde te veel, aan de andere zijde te weinig *vrijheid* is gegeven.

Te veel zeggen wij, omdat de wijze van toelating tot het oprigten van bijzondere scholen, naar ons inzien, al te onbepaald is, en wel hierin, dat voor ieder, die eene bijzondere school wenscht op te rigten, eene algemeene acte van toelating genoegzaam wordt gerekend.

Uit den aard der zaak schijnt men te moeten denken, dat zoodanige acte altijd minderen omvang heeft, dan die van den 1sten en 2den rang, bij de wet bedoeld, en derhalve steeds gemakkelijk is te verkrijgen. Er zullen zich dan te veel aanmelden voor zoodanig examen, en het getal van zulke onderwijzers zal te groot worden, hetgeen immers altijd nadeelig werken moet? Wezenlijke nadeelen zullen daaruit voortvloeijen voor het degelijk onderwijs, en het zal alzoo uitloopen op verarming van zeer velen, die zich te onbedacht toewijden aan het geven van onderwijs.

Ook zullen zij, die de vrijheid van onderwijs verlangen, bij zoodanige vrijheid over het geheel zeer weinig bevrediging en voldoening vinden. Elk verstandig burger ziet zeker verlangend uit naar een degelijk onderwijs voor zijne kinderen, waaraan thans, volgens sommigen, zoo veel ontbreekt; maar op deze wijze meenen wij, dat de meesten zich bedrogen zullen vinden. Wil men vrijheid, dan moet die zoodanig gewijzigd worden, dat zij het heil der maatschappij bevordert, niet verkort.

Volgens ons gevoelen behoorde ieder, die eene bijzondere school wenschte op te rigten, minstens de vereischten van den nieuwen eersten rang te bezitten.

Ook vinden wij de bepaling niet gepast, dat het verleenen van eene acte voor bijzondere onderwijzers slechts provinciaal is. Dit geeft eene dubbele belemmering aan de *vrijheid*. In de eerste plaats, omdat ieder burger dan gebonden is aan het provinciale, en niet kan profiteren van de bekwaamheid en den ijver ook van anderen buiten de provincie. In de tweede plaats is het niet billijk, is het eene inconsequentie; want, zal men het onderwijs vrij laten en den onderwijzer belemmeren, dan vernietigt men het beginsel in zich zelf. Men verwachtte van de vrijheid, door eene vrije concurrentie, veel, en nu belemmert men die van eene andere zijde. Zal het onderwijs *vrij* zijn, dan moet ook de onderwijzer *vrijheid* hebben.

De andere bepalingen en vereischten van toezigt op de scholen en het onderwijs van bijzondere onderwijzers komen ons niet ongepast voor.

Nog eene bedenking veroorloven wij ons.

Het is niet consequent, de *vrijheid* van onderwijs te proclameren en den onderwijzers hunne *vrijheid* te benemen. Zal het onderwijs eene *edele* vrijheid bekomen en waarlijk heilzaam werken, dan behoort aan den onderwijzer ook meer *vrijheid* te worden verleend. *Drukt* men de onderwijzers, houdt men ze steeds in eene ondergeschikte betrekking tot menschen buiten hunnen stand, doodt men het leven bij hen uit, en werkt men alzoo aan den ondergang van het *ware vrije* volksonderwijs. Het is altijd eene grieve voor den verlichten en echt gemoedelijken onderwijzer, dat hij ondergeschikt moet zijn aan menschen, vreemd aan zijnen stand, en die dikwijls op verre na niet op de wetenschappelijke en practische hoogte van het onderwijs staan. De *vrijheid* van den onderwijzersstand zou bereikt worden, wanneer de opzieners uit het grootste deel uit dien stand gekozen werden, en de bekwaamste tevens zitting hadden in de commissiën van onderwijs. Wij hoopten ook iets van dien aard in het ontwerp te zullen aantreffen. Het onderwijzers-genootschap, de maatschappij tot nut van 't algemeen en andere collegiën dachten er zoo over; slechts de regering schijnt van een tegenovergesteld gevoelen te zijn, dat ons eigenlijk bevreemdt. Ook hadden wij gedacht iets te zullen vinden omtrent weduwen- en pensioenfondsen voor den openbaren onderwijzer, waaraan zooveel behoefte is, en dat nu zeer gevoegelijk plaats kon grijpen, dewijl *alle* openbare onderwijzers nu meer regtstreeks staatsambtenaren worden. Het is eene leemte in de wet, die waarlijk wel diende hersteld te worden.

Wij juichen van harte toe de bepaling omtrent de inning der schoolgelden; deze is eene ware verbetering van het onderwijs, en zal geschikt, den onderwijzer meer onafhankelijk van de ouders te maken.

Zoo ook is de scheiding der onderwijzersbetrekking van alle kerkelijke bediening vooruitgang, en tevens behoefte in den tegenwoordigen tijd en staat van zaken.

Zie daar kortelijk onze gedachten omtrent de bovenbedoelde wet opgegeven. Wij meenden hiermede den onderwijzers geene ondienst te bewijzen en welligt iets gedaan te hebben, dat mogelijk eene nuttige strekking hebben kan. T.

Kerknieuws.

Steenwijkerwold, 1 October. De op den 6den der vorige maand alhier beroepen leeraar ds. *J. W. G. R. Schorsse*, predikant te Wilsum, heeft te kennen gegeven, de roeping naar herwaarts niet te kunnen volgen, en mitsdien te bedanken.

— De kerkeraad der Nederduitsche Herv. gemeente te 's Hage heeft dit drietal predikanten gevormd: *Janssonius*, te Arnhem; *Hooyer*, te Zalt-Bommel; *Broedelet*, te Gouda. — Dingsdag e.k. zal het beroep plaats hebben.

Bij koninklijk besluit van den 3den Aug. j.l. is, met intrekking van alle vroeger deswege vastgestelde besluiten, voor het vervolg bepaald, dat het getal predikanten in Nederlandsch Indië bepaald wordt op *twintig; zeven* hunner zullen genieten eene jaarwedde van *f* 6000; *negen* eene jaarwedde van *f* 4800; en *vier* eene jaarwedde van *f* 3600. De gouverneur-generaal bepaalt, naar gelang van meerdere of mindere belangrijkheid der standplaats, welke der vermelde jaarwedden ieder predikant geniet.

Bij de Herv. synode was eene menigte memoriën en adressen ingekomen, onder anderen van 7 provinciale kerkbesturen, waarbij, hetzij op geheele opheffing, hetzij op wijziging van het staats-examen, hetzij op het overdragen van hetzelve voor Herv. theologanten aan kerkelijke personen of collegiën, wordt aangedrongen.

De synode heeft daarop besloten, een adres te rigten aan den Koning, waarbij niet een stellig verzoek om opheffing van het staats-examen, maar alleen bezwaren, tegen die instelling bestaande, en de wenschen der vergadering, dat daarin, door opheffing van dat examen voor allen, voorzien worde, ter kennis van de Regering worden gebragt, en waarbij, niettegenstaande alle bezwaren, die geldend gemaakt worden, uitdrukkelijk de schijn wordt afgeweerd, alsof men eene vrijstelling van het examen voor de theologische studenten of anders een afzonderlijk examen voor hen wenschelijk achten zou. (*Nederl.*)

Choleraberigten.

Groningen, 4 October. Van den 1sten dezer tot heden middag zijn geene nieuwe Cholera-lijders aangegeven. Van de 9 [en niet 7] zieken, die den 1sten alsnog in behandeling zijn vermeld, is de afloop gebleken te zijn: 6 hersteld en 3 overleden; zoodat het totaal is als volgt:

aangetast	1449 personen.
overleden	701 „
hersteld	748 „

Op den 3den October is de laatste, in het Cholera-Hospitaal binnen deze stad aanwezige lijder hersteld uit hetzelve ontslagen; het geheele getal lijders, hetwelk dit jaar in dat gesticht is verpleegd, bedraagt 194; van deze zijn 95 hersteld en 99 overleden. Onder deze in het hospitaal opgenomen lijders bevonden zich 4, welke als Cholera-zieken waren opgezonden, doch die alleen de voorboden van Cholera vertoonden en welke dus eigenlijk hier niet in rekening behooren te komen, maar afgetrokken moeten worden; evenzeer moeten hier ook worden afgerekend 6 lijders, die in zoodanigen toestand in het hospitaal zijn gekomen, dat er niets meer aan te doen viel en zij reeds stervende waren, toen zij gebragt werden. Niet altijd was het de schuld der geneesheeren, wanneer de lijders in zulk eenen wanhopigen toestand nog opgezonden werden; veelal die der lijders zelve, of der naastbestaanden, die de opzending naar het hospitaal tegenhielden. Wanneer wij nu het geheele getal opgenomen zieken in rekening nemen, zijn er nagenoeg 0,51 gestorven en dus 0,49 hersteld; in het tweede geval, wanneer wij de tien lijders er aftrekken, 0,505 overledenen tegen 0,495 herstelden; in beide gevallen eene zeer verblijdende uitkomst. Deze uitkomst is te meer verblijdend, daar de meeste der in het Cholera-hospitaal opgenomen lijders de ziekte in een' hevigen graad hebben gehad; maar zij is, behalve aan de snellere, aanhoudende en zorgvuldig in acht genomen geneeskundige verzorging, en aan de meerdere ruimte en meer doelmatige hulpmiddelen van een hospitaal boven eene particuliere woning, voornamelijk te danken aan den onvermoeiden ijver, de menschlievende zorg en de naauwgezette pligtsbetrachting van de moeder en de oppassers in het hospitaal; daaraan toch hebben velen der herstelden voor een groot deel hunne herstelling te danken en zijn zij eene opregte dankbaarheid aan deze allen verschuldigd voor al de moeite en opofferingen van rust, welke zij zich getroost, en voor de gevaren, waaraan zij zich met kalmte en gelatenheid blootgesteld hebben. Ja, wij aarzelen niet te zeggen, dat al de personen, zoowel de moeder als de bedienden, die ook weder dit jaar in het hospitaal werkzaam zijn geweest, eene wélverdiende en regtmatige aanspraak hebben verworven op de erkentelijkheid der lijders en op de goedkeuring en achting hunner superieuren en van al hunne stadgenooten.

Wij zijn voornemens, nader een meer volledig overzigt nopens de jongste ziekte in deze stad en provincie te geven, maar hebben gemeend daarmede te moeten wachten, totdat door het Stedelijk Bestuur officiëel zal zijn kennis gegeven, dat de ziekte alhier geheel is geweken.

Te Zoltkamp, gemeente Ulrum, is den 2den dezer één persoon aan de Cholera overleden en bleven aldaar den 3den nog 2 Cholera-lijders onder behandeling.

Te Leek hebben zich dezer dagen weder 2 Cholera-gevallen opgedaan; de lijders waren den 3den dezer nog onder behandeling en gaven een gewenscht vooruitzigt op herstel.

's Gravenhage. Van den 23sten tot en met den 29sten Sept. zijn aan de heerschende ziekte overleden 17 personen, 23 hersteld en 22 in behandeling gebleven. — Te Scheveningen heeft de ziekte zich na den 15den niet meer vertoond.

Zwolle. Onder behandeling tot en met den 23sten September 1849 15 lijders, bijgekomen tot en met den 30sten 8, daarvan zijn overleden 5, genezen 9, nog onder behandeling 9.

Utrecht. Op den 30sten September in behandeling 9 Cholera-lijders. Van den 30sten September tot den 2den Oct. hersteld 4, blijven in behandeling 5 lijders.

Amersfoort. Op den 23sten September waren onder behandeling gebleven 10 lijders, tot den 30sten September bijgekomen 9, overleden 5, hersteld 10, in behandeling gebleven 4.

Friesland. De Cholera is bijna geweken; in de geheele provincie zijn nog slechts 24 lijders in behandeling.

Sneek. Van den 23sten tot den 29sten September zijn aan de Cholera overleden 3 personen.

Kampen. Van den 26sten tot den 28sten September hersteld 4 Choleralijders, bijgekomen 1; overleden geene; in behandeling gebleven 9.

Assen. Van den 27sten Sept. tot den 1sten Oct. bijgekomen 3 Cholera-lijders (te Kloosterveen), 3 overleden, geene hersteld, 1 nog in behandeling.

Coevorden. Van den 18den tot den 23sten Sept. j.l. zijn 21 Cholera-lijders bijgekomen, makende met de 3 nog in beh. geblevene personen 24; van den 23sten tot den 28sten heeft zich geen nieuw Cholera-geval voorgedaan, terwijl sedert den 24sten geen sterfgeval heeft plaats gehad; van bovenbedoelde 24 lijders zijn 12 overleden, 8 herst. en 4 nog in beh.

Smilde. Van den 13den tot den 27sten dezer zijn door de Cholera aangetast 3 personen, overl. 2, herst. 3, in beh. gebl. 1.

Hoogeveen. Den 27sten dezer zijn weder twee nieuwe Cholera-lijders bijgekomen, waarvan den 28sten reeds een was overleden, terwijl de andere nog in behandeling was, hetgeen mede het geval was met den lijder, den 21sten dezer aangetast.

Londen, 29 September. De Cholera vermindert dagelijks. Donderdag waren er 69, en Vrijdag 65 dooden. Van den 17den Sept. 1848 tot den 27sten Sept. 1849, dus in een groot jaar, zijn in Londen aan de Cholera overleden 13,991 personen.

Carthagena, eene der bevolktste steden van Z.-Amerika, vóór den oorlog in Venezuela met 25,000 en thans met 18,000 zielen, zou in 24 dagen bijna 1200 slagtoffers aan de Cholera hebben verloren.

Zeetijdingen.

Gepasseerd te Nijburg den 26 Sept., kapit. *Mulder* Jantina Gesina, van Wordingburg n. Amsterdam. — Te Rendsburg den 25 Sept., *Dokter* Maria Geertruida, van Koningsbergen n. Amsterdam; den 26sten *Pronk* Gesina, van Amsterdam n. Stettin; *Kroon* Catharina Hendrika, van Dantzig n. Nantes. — Te Tonningen den 27 Sept., *Bakker* Margaretha Agnes, van Dantzig n. Amsterdam; *Scherpbier* Jantina Frouwina, van Koningsbergen n. Zwolle; den 29sten *Stuitje* Christina Johanna, van Memel n. Varel; *Wolkammer* Alberdina, van Wolgast n. Rotterdam; den 30sten *Stuit* Eendragt, van Dantzig n. Elsfleth; *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Memel n. Hamburg.

Binnengekomen in het Vlie den 30 Sept., kapit. *Frankena* Verwachting, van Yarmouth; *Nieboer* Elisabeth, van Holbech; den 1 Oct. *Scherpbier* Jantina Frouwina, van Koningsbergen; *Bakker* Margaretha Agnes, van Dantzig. — Te Brielle den 2 Oct., *Schaap* Alida Elsina, van Memel. — Te Vlissingen den 1 Oct., *Nieboer* Maria, van Bordeaux. — Te Londen 1 Oct; *van der Veen* vr. Anske, van Harlingen. — Te Portsmouth den 30 Sept., *Reinders* Jacoba Gesina, van Petersburg n. Jersey. — Te Aberdeen den 29 Sept., *de Beer* juffer Jantje, van Rostock. — Te Pest den 23 Sept., *de Haan* Agneta Juliana, van Hamburg. — Te North Shields den 29 Sept., *Puister* Fennegina, van Dieppe.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Sept., kapit. *Spijkman* Juliana Louisa, van Petersburg; den 30sten *Bakker* Catharina, van Archangel; *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, van Riga; *Schuring* Antina, van Memel; *de Jonge* Antje Sleeswijk en *Kok* Hollands Trouw, beide van Koningsbergen; *Kuiper* Annechiena Elsina, van Dantzig; den 1 Oct. *Klasen* Antje, van Bordeaux; *Gerritsma* jonge Gerrit, van Hartlepool; *Oldendorp* Ludolph Theodora, van Koningsbergen; *Pronk* Gesina, van Dantzig; *Pronk* Hopende Zeeman, van Anclam; *Kremer* vr. Onnegina, van Bremen; den 2den *Albers* Gesina Jantina, van Londen; *Oostra* Annechina, van Cardiff; *Bakker* Margaretha Agnes, van Dantzig; *Nieboer* Elisabeth, van Holbeck. — Te Texel den 30 Sept., *Koning* Zeldenrust, van Sunderland; *Klok* Gesina Dorkina, van Seaham. — In het Vlie den 29 Sept., *Visser* de Hoop en *Vos* Charlotta, beide van Dantzig; *Ebes* Alida, van Christiansand; *Joosten* Jantina, van Hamburg. — Te Helvoet den 30 Sept., *Engelsman* Dina Marchina, van Bordeaux; *de Leeuw* Maria Louisa, van Liverpool. — Te Brouwershaven den 28 Sept., *Lourens* Hendrika, van Batavia n. Rotterdam. — Te Vlissingen den 28 Sept., *Dik* Meinkina, van Petersburg. — Te Abbeville den 21 Sept., *Smit* Gesina, van Petersburg. — Bij Plymouth den 21 Sept., *Meijer* Anna, van Hamburg n. Valparaiso. — Te Pillau den 25 Sept., *Schuth* Gesina, van Amsterdam; *Hensema* Ida Berendina, van Emden. — Te Dantzig den 27 Sept., *Schreuder* Sijlina Titia, van Delfzijl; *Schaaf* Alida, van Papenburg. — Te Cuxhaven den 30 Sept., *van Calker* jonge Hero, van Rotterdam; den 1 Oct. *Mewes* Delphin, van Stockton. — Te Bremerhaven den 29 Sept., *Geltes* de 2 Gezusters, van Groningen. — Te Kroonstad den 24 Sept., *Sprik* Alida, van Amsterdam. — Te Frederikstad den 17 Sept., *Wolkammer* Eenige Broeder, van Delfzijl; den 18den *Kortrijk* Anna Alida, van Rotterdam. — Te Koppenhage den 28 Sept., *Koning* Anna Catharina, van Straalsund.

In lading te Liverpool den 29 Sept., kapit. *Patje* Annegina, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 1 Oct., kapit. *Bakker* Nijverheid, naar Bordeaux; *Donema* Renske Hooites, naar Dantzig; *Nieveen* vr. Hendrika en *Zeldenrijk* vr. Dorothea, beide naar Hamburg; *Zeilstra* Anna Maria Henrietta, naar Batavia. — Uit het Vlie den 29 Sept., *Teensma* jonge Brechtus, naar Petersburg; *Dijk* Maria, naar Dantzig; *Bakker* jonge Tijs, naar Rendsburg; *de Jonge* Goede Hoop, op avontuur. — Van Brielle den 30 Sept., *van der Werff* Jandina, op avontuur. — Van Vlissingen den 27 Sept., *Koster* Martha Elisabeth, naar Stettin. — Van Bordeaux den 26 Sept., *Wortelboer* Bordeaux, naar Amsterdam; *Zelling* Jan Jacob, naar Lubeck. — Van Memel den 22 Sept., *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, naar Hamburg. — Van Dantzig den 25 Sept., *de Boer Sap* Hendrika, *de Boer* Zwaantina en den 26sten *Goosens* juffer Ellegonda, alle drie naar Amsterdam; *Tanteler* Christina, naar Hamburg. — Van Cowes den 28 Sept., *Kok* Aastroom, naar Hamburg. — Van Bolderaa den 19 Sept., *Wijkmeijer* Anna, naar Elseneur. — Van Swinemunde den 25 Sept., *Boekhout* Johannes Hermanus, naar Koningsbergen; den 29sten *de Vries* Clara Catharina, naar Stockton. — Van Kiel den 29 Sept., *de Jong* Catharina Cornelia, naar Windau.

Vertrokken van Texel den 2 Oct., kapit. *Gnodde* Aurora, naar Bordeaux. — Uit het Vlie den 30 Sept., *Broeckema* Ida Hillechiena, naar Wismar; *Mulder* Margaretha, *Huisman* Henderika, *de Boer* Margaretha, *Boon* Alida Giezen en *de Jonge* Frouwina Elisabeth, alle vijf op avontuur. — Van Rouaan den 26 Sept., *Dekker* Alida, naar Amsterdam. — Van Archangel den 14 Sept., *van der Baan* Johanna, naar Amsterdam.

Zoutkamp, 3 Oct. Binnengekomen den 30 Sept. kapit. *Hansen* Sophia, van Stettin. — Zeilklaar, *Pott* Havannah, naar Londen.

Delfzijl, 3 Oct. Binnengekomen den 1sten kapit. *de Vries* Ida, van Bremerhaven n. Amsterdam, als bijlegger. — Vertrokken den 2den *Kat* Stad Emden en *Roelofs* vr. Alida, beide van Amsterdam n. Leer; *Bonker* Catharina Margaretha, naar Carolinerzijl; *de Jonge* de 3 Zusters, naar Frederikstad; *Kramer* Fennechiena, van Amsterdam n. Hamburg; *Spithorst* Vrienden, naar de Eems; *de Vries* Ida, van Bremen n. Amsterdam.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

27 Sept. Veen, Alida, van Dantzig naar Amsterdam.
Bakker, jonge Tjammink, van Stettin naar Amsterdam.
Fiik, vr. Johanna, van Arendsburg naar de Maas.
28 —— de Boer, Zwaantina Hendrika, van Dantzig n. Amsterdam.
de Boer, Hendrika, van Dantzig naar Amsterdam.

De Wind den 27sten O.N.O., O.Z.O; den 28sten O.Z.O., Z.O

BERIGT VOOR ZEEVARENDEN.

Door den minister van koloniën, tijdelijk belast met de waarneming der functiën van minister van marine, wordt, in dato 's Gravenhage den 23 Sept., ter kennis van zeevarenden en zeeloodsen gebragt, dat er alsnu eene nadere opname gedaan is van de Droogte in de *Noordzee* vóór het inkomen van het Zeegat van *Brouwershaven* (van welke wij in een vroeger no. melding hebben gemaakt), en dat men bij deze nadere opname, zijnde toen twee uren vóór den tijd van hoog water, gelood heeft het minste 3¾ vademen (zegge vier drie-kwart vademen) water, zoodat er op die plaats met laag water, ebbegetij, niet meer dan 3¾ vademen water zal kunnen staan, en zulks op de navolgende peilingen:

Het Draailicht van *Schouwen*, Zuid-Oost ten Oosten en Oostelijker.

De Toren van *Westkapelle*, van Zuid ten Westen tot Zuid ten Westen half West.

De Toren van *Oostkapelle* van Zuid ¾ Oost tot Zuid ⅛ Oost.

Het is derhalve niet noodig voorgekomen op die Droogte, waarop bij half-vloedgetij 4¾ vademen water staat, eene Zeeton tot aanduiding derzelve te leggen, hetgeen te meer ongeraden wordt geacht, dewijl zich reeds aan den buitenkant van den *Banjerd*, ter aanwijzing van een aldaar liggend wrak, eene Ton bevindt, welke bij mistig weder voor die Zeeton zoude kunnen worden genomen, die men op de Bank van 4¾ vademen water geplaatst had.

Burgerlijke Stand.

Van den 28sten Sept. tot en met den 4den October zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 9 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 5 ouden en 8 jongen.

Prijzen der Granen, Zaden, enz.

GRONINGEN, 2 October.

TARWE.	N. GERST.	N.Zw.Voer 42 ℔ f 2,15
Oude Bak 72 ℔ f 7,25	Winter 52 ℔ f 2,60	» 44 » » 2,25
Oml. 1848 68 » » 6,00	» 54 » » 2,85	
» 70 » » 6,40	» 56 » » 3,05	BOONEN.
Old. „ 68 » » 5,50	Zomer 55 » » 2,70	Paardeb. f 3,75 f 4,15
» „ 70 » » 6,00	» 57 » » 2,90	
» 1849 70 » » 5,50	Knobbe 60 » » 3,00	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» 62 » » 3,30	Gr.Gort p. m. f 5,25,50
O. Inlands. 66 ℔ f 3,55	HAVER.	Par.100N.℔ f 7,50 a f 11
» 68 » » 3,85	N. Dikke 44 ℔ f 2,35	Kools. f 9,50 tot f 11,50
» 70 » » 4,15	» 46 » » 2,60	Zomerz. f 8 f tot 10,25
N. 68 » » 3,85	» 48 » » 2,80	Dederz. f
N. BOEKWEIT.	» 50 » » 3,00	Boterz. f 8,50 a f 9,50
Gr. Zand 62 ℔ f 3,45	» 52 » » 3,20	G. Mostz. f 5 tot f 7,50
» 64 » » 3,75	O.Bl. Voer 38 » » 1,95	Raapolie p. v. f 39
» 66 » » 4,05	» 40 » » 2,05	Boter ¼ T. 1e s. f 21 f 22
Zw. Zand 64 » » 3,65	» 42 » » 2,15	Dito dito 2e s. f 20
Veen » »	N.Zw.Voer 40 » » 2,05	Dito dito 3e s. f 18 a f 19

Tarwe met weinig handel in een doen. — Rogge als voren. — Boekweit iets hooger verkocht. — Gerst minder gevraagd en als genoteerd moeijelijk te plaatsen. — Haver wel zoo aangenaam. — Boonen prijshoudende. — Kool- en Zomerzaad in een doen. — Geel Mosterdzaad nagenoeg als voren.

ROTTERDAM, 1 *October*. Tarwe: Nieuwe Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. bij goeden aanvoer en weinig kooplust 30 a 40 cents lager slepende van de hand gegaan; goede en puike *f* 7,60 a *f* 8,20; mindere *f* 6,25 a *f* 7,40; jarige dito ruim ter markt en mede 30 cents lager; goede en puike *f* 7,90 a *f* 8,50; mindere *f* 7 a *f* 7,80; roode soorten onbegeerd en alleen bij uitslijting verkocht: 161 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 270; 162 ℔ N. dito *f* 260; 161 ℔ dito Bovenlands. *f* 248; voorts in publieke veiling: 157 ℔ jar. Rijn *f* 222, *f* 223, *f* 224, *f* 226, *f* 231; 128, 130 ℔ (Amst. Pool) min of meer beschadigde witbonte Pools. van *f* 262 tot *f* 271. — Rogge als voren: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 4,10 a *f* 4,90; andere soorten bij uitslijting; 147 ℔ Rijn *f* 128; 148, 149, 150 ℔ jar. dito *f* 133, *f* 138; 148 ℔ N. Limb. *f* 130; 150 ℔ dito Gelders. *f* 133. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 3,30 a *f* 4; dito Zomer *f* 3 a *f* 3,30; voorts 133 ℔ jar. Nassaud. *f* 110, *f* 116, naar kwaliteit. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,30 a *f* 3,50; dito Lange *f* 1,80 a *f* 2,50. — Boekweit *f* 5 lager; op 140 ℔ n. N.-Brab. *f* 135, *f* 137, *f* 140; dito Rijn *f* 131, *f* 136; dito Vlaams. *f* 138; Jar. Gron. Veen *f* 128 — Erwten: Zeeuwsche Graauwe *f* 5,50 a *f* 6; dito Groene *f* 4,80 a *f* 5,80, dito Witte *f* 5 a *f* 5,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 5,80 a *f* 7; dito Bruine *f* 6,80 a *f* 8; dito Paardenboonen *f* 4,20 a *f* 4,40. — Koolzaad 1 a 2 p. vl. hooger; puik Zeeuwsch gestort 64 a 65 p. vl.; Zeeuws. Zomer 53 a 55 p. vl.

AMSTERDAM, 3 *October*. Tarwe tot vorige prijzen aan cons.: in entr.: 129 ℔ Rijn *f* 230; in cons.: 132 ℔ p. b. Pools. *f* 295; 130 ℔ mindere dito *f* 280; 130 ℔ n. Rijn *f* 232; 121 ℔ Vriesche *f* 190; 121 ℔ dito Smet *f* 175; 131 ℔ b. Pools. *f* 292. — Rogge als voren; 127 ℔ Wismar *f* 148; 117 ℔ Gedr. *f* 124; 122 ℔ Munst. *f* 130 contant. — Gerst tot vorige prijs; 109 ℔ Knobbe *f* 110.

Koolzaad williger; verkocht: Vriesch 64 p. vl.; dito Zomer 54 p. vl.; Overm. en Brielsch 62, 60½ p. vl.; op 9 vat dadelijk, in Oct. en Nov. 67 p. vl.; April 69 p. vl.; Sept. 62 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 110 ℔ Archang. *f* 240. — Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. *f* 42; vlieg. *f* 41; Nov. en Dec. *f* 41 a *f* 41,50. Mei *f* 41,25 a 75. — Lijnolie in een doen; op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 30; Nov., Dec., Maart, April en Mei *f* 30. — Hennepolie *f* 39; vlieg. *f* 38.

LONDEN, 28 *September*. Holl. Boter is voor de beste merken 3 a 4 sh. gedaald, doch met goeden omgang; beste Vriesche 86 a a 88 sh., inferieure 68 a 78 sh., beste Holl. 70 a 78 sh., Gron. 58 a 62 sh., Zwolsche 76 a 78 sh., inferieure kwaliteiten 44 a 60 sh.

LONDEN, 1 *Oct.* De Graanmarkt was heden tamelijk goed voorzien; witte inl. Tarwe souteneerde den prijs van l.l. Maandag, maar roode was 1 sh. lager verkrijgbaar; vreemde was zelfs in de fijnste soorten 1 sh. lager. Vreemde Gerst onveranderd; alle andere soorten waren 1 sh. lager. Haver onveranderd. Inl. Boonen en Erwten worden 1 sh. lager genoteerd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 3 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 53¾, 54, 53⅞; Dito Cert. 3 pCt. 63½, $63\frac{11}{16}$; Dito dito 4 pCt. 83⅝, 83⅞, 83¾; O. I. Leen. 4 pCt. 82¾; Amort.-Syndicaat 3½ pCt. 84; Haarlemm. 5 pCt. 100¾. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 46¼, 46⅜. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $10\frac{9}{16}$, $10\frac{11}{16}$; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 10⅝, 10¾, $10\frac{11}{16}$; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt 9⅞, 10⅛; Dito 3 pCt. 35½; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 26¾, 26⅞, 26⅝; Coup. *Ardoins* 7¾, $7\frac{13}{16}$; Passive 3½, 3⅜. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 31⅛, 31¼; Dito Binnenl. à 1 Conto 5 pCt. 35. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104½; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 93¾, 94; Dito bij *Hope* 4 pCt. 86¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83⅝, 84¼; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 64½. — POLEN, Aand met Loten 500 fl. 142¼, 142½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 85⅞, 86¼; Dito 2½ pCt. 43¾, 44¾; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. 89¾, 90⅛; Weenerb. bij *Goll en comp.* 5 pCt. 90; Dito 4 pCt. 73¾, 74; Dito Bank-Actiën *f* 1340; Frans. Oblig. 3 pCt. $51\frac{9}{16}$, 52, 52; Braz. 1843 5 pCt. 86¼; N. Mex. 5 pCt. 26, ⅛, 26; Gren. 1¼ pCt. 16⅞; Handelm. kontant 162.

Holl fondsen blijven na eene neiging tot achteruitgang, nagenoeg op hunnen vorigen slotkoers. De affaire was vrij geanimeerd.

De meeste soorten der vreemde effecten waren tot iets verlaagde koersen verkrijgbaar. Fransche iets aangenamer.

Braz. 1839 v. 100 £ 86⅞; Bl. Gr. v. 200 £ $4\frac{9}{16}$; Dito v. 500 £ 4¼; Peru Uitgest. v. 100 £ 17½, $\frac{11}{16}$; Dito Onbep. St. 17⅜, $\frac{9}{16}$, Bl. Coup. *f* $\frac{7}{16}$, $\frac{15}{32}$.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. $53\frac{13}{16}$; Ard. à 510 p. st. 10⅝ a $\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 26⅞; Metall. 5 pCt. 86⅛; Dito 2½ pCt. 44¾.

ADVERTENTIEN.

BERIGT VOOR LANDBOUWERS.

De **COMMISSIE VAN LANDBOUW** in de Provincie *Groningen* heeft maatregelen genomen tot het ontbieden van de volgende *ZAAIGRANEN:* **WITTE ZEEUWSCHE** en **ROODE ENGELSCHE TARWE, ENGELSCHE** en **ZEEUWSCHE WINTERGERST** en **BRABANDSCHE ROGGE**. Zij noodigt allen uit, die daarvan begeeren uit te zaaijen, om zich hiervoor ten spoedigsten aan te melden bij den Heer G. U. SCHILTHUIS, Jz., te *Groningen*, of bij

H. C. VAN HALL,
Secretaris der Commissie van Landbouw.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

⁂ Heden beviel voorspoedig van een' wélgeschapen ZOON ANNA H. SINNIGE, geliefde Echtgenoote van

B. RUDING.

HOOGEZAND, 30 September 1849.

⁂ Heden beviel van een' ZOON I. J. C. VAN DAM VAN ISSELT, geliefde Echtgenoote van

Dr. **KROS.**

GRONINGEN, 1 October 1849.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON Vrouwe GEERTRUIDA CATHARINA WERNINK, geliefde Echtgenoot van

Mr. **G. G. VAN BUTTINGHA WICHERS.**

NIEUWER AMSTEL, 2 October 1849.

⁂ Heden nacht omstreeks één uur beviel vrij voorspoedig van een' ZOON F. L. VAN CLOOSTER, geliefde Echtgenoote van

H. W. WIERDA.

WINSUM, 2 October 1849.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

⁂ Heden beviel van eene doode DOCHTER L. H. KOOPS, geliefde Echtgenoote van

J. SCHIERBEEK,
Apotheker.

GRONINGEN, 3 October 1849.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER G. DEUTGEN, Echtgenoote van

S. G. NOORBEEK,
Leesbibliotheekhouder.

GRONINGEN, 3 October 1849.

⁂ ULRUM, 30 September 1849. De wonde, die mij in het verleden voorjaar toegebragt werd, door het afsterven mijner oudste Dochter MARGARETHA, werd heden namiddag op het allergevoeligst geopend door den dood van mijne jongste Dochter GRIETJE. Zij bezweek aan de gevolgen eener hevige zinkingziekte van 14 dagen en bereikte den leeftijd van bijna 8 jaren.

C. T. LUBBERS,
Predikant.

Eenige kennisgeving.

⁂ Het behaagde den Almagtigen, heden tot zich te roepen, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn' hartelijk geliefden Zoon J. L. TAPPER, in den ouderdom van ruim 36 jaren en sedert 1837 *Med. et Art. Obst. Dr. alhier.*

Verzoekende zijne en mijne Vrienden, deze algemeene als bijzondere kennisgeving te willen beschouwen.

BAFLO, 1 October 1849.

L. W. TAPPER,
Med. Pract.

⁂ Na eene ziekte van eenige weken is heden morgen, tot onze droefheid, overleden GERARDUS MERK, aan de gevolgen der kinkhoest en bijkomende koortsen, in den ouderdom van ruim elf maanden, jongste Zoontje van wijlen GERARDUS MERK en JANTJE KUIPER.

GRONINGEN, 2 October 1849.

JAN K. KUIPER.

Familie en Bekenden gelieve deze voor kennisgeving aan te nemen.

⁂ Op den 20sten September ll. overleed te *Dantzig*, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van ruim vijftig jaren, onze waarde Broeder en Behuwd-Broeder BARTELD JURJENS DE BOER, in leven *Koopvaardij-Kapitein* ter dezer plaatse.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

NIEUWE PEKELA, 3 October 1849.

J. J. DE BOER.
Uit aller naam.

BOEK- EN STEENDRUKKERIJ.

Door deze heb ik de eer te berigten, dat ik de *Boek- en Steendrukkerij*, door wijlen mijnen Vader J. OOMKENS opgerigt en sinds ruim vier jaren door mijnen overledenen jongsten Broeder A. OOMKENS, J.ZOON, voortgezet, heb overgenomen en op den ouden voet zal continueren.

Ik hoop op de begunstiging van velen en verzoek er beleefdelijk om. Bij spoedige hulp, goed werk en billijke prijsberekening zal ik trachten, die niet onwaardig te zijn.

De Drukkerij blijft voorloopig aan het **Guyotsplein** gevestigd, terwijl mijn *Boekwinkel* in de *Brugstraat* onder de firma J. OOMKENS, J.ZOON, op den ouden voet wordt voortgezet.

Zoo aan het lokaal der Drukkerij, als in den Boekwinkel, worden bestellingen aangenomen.

GRONINGEN, *October* 1849.

JAN OOMKENS.

MORGEN TE BEZIEN,

in het REVENTER van het BURGERWEESHUIS: eene belangrijke verzameling **BOEKEN, BOEKENKASTEN, LIEFHEBBERIJEN**, ENZ., een **SCHRIJFLESSENAAR**, zoo goed als nieuw. De CATALOGUS is te bekomen bij den Boekverkooper J. J. DOESBURG, à 10 Cent. De Verkooping begint MAANDAG AVOND te 6 uur.

Een ieder, die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan nu wijlen **ADAM TER BEEK** en **JANTJE VAN DEN HOEK**, in leven Winkeliers te *Groningen*, wordt verzocht, daarvan vóór den 15den October 1849 Opgave of Betaling te doen ten Kantore van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris, in de Heerestraat te *Groningen*.

Allen, die iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan wijlen den Heer **W. J. VAN HAAGEN**, in leven Boekverkooper te *Groningen*, worden verzocht, daarvan vóór den 15den October 1849 Opgave of Betaling te doen ten Huize van zijnen Opvolger P. VAN WICHEREN, Hz., Groote Markt, achter het Stadshuis, te *Groningen*.

⁂ Het **PLAATSELIJK BESTUUR** der Gemeente *BELLINGWOLDE* brengt ter kennis, dat op de MARKT te **OUDE SCHANS**, invallende op den 10den dezer, **alle spelen om geld of geldswaarde en bedelarij strengelijk zullen geweerd worden.**

BELLINGWOLDE, 3 October 1849.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd:
S. P. VAN DER TUUK.
De Secretaris bij het Bestuur:
L. KARS.

De ondergeteekende vaceert dagelijks ten zijnen Kantore ter OVERNAME van de **TALONS** der 4 pCt. **WERKELIJKE SCHULD**, ter bezorging van NIEUWE COUPONS.

J. C. VAN HASSELT.

De ondergeteekende belast zich dagelijks met de OVERNAME der BEWIJZEN tot bekoming van **NIEUWE COUPONS** bij CERTIFICATEN 4% WERKELIJKE SCHULD, om daarvoor NIEUWE COUPONBLADEN te bezorgen.

H. A. ISRAËLS.

De ondergeteekende belast zich dagelijks met de OVERNAME der **TALONS** van **CERTIFICATEN** WERKELIJKE SCHULD 4%, om daarvoor NIEUWE COUPONBLADEN te bezorgen.

W. F. UNIA VAN NAERSSEN.

SOCIETEIT *de Harmonie.*

De **DEELHEBBERS** in de GELDLEENING tot het AANKOOPEN van de **LOKALEN**, ENZ., vroeger bezeten door C. VAN ELMPT, worden verzocht, ingevolge Artikel 4 van de Voorwaarden van Deelneming, op den 11den, 13den of den 15den dezer maand het **EERSTE TERMIJN** van die GELDLEENING, zijnde het HALVE BEDRAG der ingeschrevene som, te storten ten KANTORE van den Penningmeester, den Heer **A. R. SORMANI**, in de Oude Boteringestraat, die zich op die dagen, des voormiddags van 9 tot 12 uur, met de ontvangst daarvan zal belasten.

GRONINGEN, 4 October 1849.

Namens de Directie van voornoemde Societeit:
A. VAN CALCAR,
Secretaris.

De ondergeteekende, Stads **DANSMEESTER** alhier, adverteert aan OUDERS of VOOGDEN, dat hij met NOVEMBER, even als vroeger, TWEE UREN PER WEEK OPENHOUDT, om **LES** te geven aan **KINDEREN**, welke geene gelegenheid hebben aan de Scholen of aan Huis.

P. BEKKER.

Aangezien het TARIEF DER VRACHTPRIJZEN van den Ondernemer **C. WITTEVEEN**, **C.ZOON**, tusschen *GRONINGEN* en *LEEUWARDEN* te hoog schijnt gesteld te zijn, zoo wordt bij deze aan het geachte Publiek bekend gemaakt, dat er bereids aanvrage tot **vermindering van het tarief** door den Ondernemer is gedaan, en dat er van stonden af order op is gesteld, dat er onderweg voor wordt gezorgd, dat er voor ieder **doorgaanden Passagier** een voordeel van **een Gulden** mede gepaard gaat en dat het op de tusschenbeiden gelegene Plaatsen aanzienlijk in Prijs bij de andere dienst verschilt; dit gevoegd bij de gemakkelijke Rijtuigen en de geschikte uren van vertrek en aankomst, wordt dezelve ten vriendelijkste aanbevolen.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

DIENSTREGELING voor de maand OCTOBER 1849.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, ZONDAGS, DINGSDAGS en DONDERDAGS, 's middags te 12 uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN*, MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's morgens te 8 uur.

De **DILIGENCE** van *Groningen* op *Zwolle* en *Kampen*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt des MAANDAGS, WOENSDAGS en ZATURDAGS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — terwijl de Reizigers zoo vroegtijdig te *Amsterdam* aankomen, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze Dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

⁂ Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG, den 17den October 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt, te *Groningen*, ten verzoeke der Eerste-Hypotheekhouders, publiek worden verkocht, om op den 1sten November aanstaande te aanvaarden:

I. Eene wél doortimmerde BEHUIZING, hebbende eene BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, OPENE PLAATS en TUIN er achter, en mandeeligen GANG ter zijde, get. Z 283 V, staande en gelegen Westzijde op Schoolholm, te *Groningen*, wordende door den Mr. Timmerman J. BODEMAN, in eigendom bewoond.

II. Negen nieuwsgetimmerde WOONKAMERS, gedeeltelijk ongenommerd, gedeeltelijk geteekend rood L 260, met de OPENE GRONDEN daarbij gebruikt wordende, en eenen TUIN daarnevens, alles staande en gelegen in de Kruisstraat, Noordzijde, te *Groningen*, doende 's jaars tot grondpacht *f* 12—00; toebehoorende aan den Mr. Timmerman H. BELGRAVER.

Te bezien des daags bevorens en op den dag van Verkoop, perceel I des namiddags van 2 tot 5 uur, en perceel II van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uur.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van opgenoemden Notaris.

Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG, den 16den October 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, te *Groningen*, publiek worden te koop aangeboden, om op den 1sten November aanstaande te aanvaarden:

Eene groote en zeer beklante **HOEF- en IJZERSMEDERIJ**, met nette, nieuws vertimmerde BEHUIZING daarnevens, staande aan de Oostzijde van het Nieuwe of Noorderkerkhof, te *Groningen*, door wijlen den Mr. Smid JAN MULDER en Vrouw JANNA HOFMAN in eigendom gebruikt en bewoond.

Te bezien op den dag van Verkoop en des daags bevorens, des namiddags van 2 tot 4 uur. De Voorwaarden van dezen Verkoop zullen op den gewonen tijd en plaatsen ter lezing liggen.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG, den 22sten October 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht: Eene neringrijke **KOOPMANS BEHUIZING**, get. lett. W no. 38 V, rood F 128, hebbende PAKHUIS en BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande Oostzijde in de Harderingestraat, op den hoek van de Nieuwstad te *Groningen*, wordende door de Erven A. TER BEEK bewoond. Om te aanvaarden den 1sten November 1849. Te bezien Zaturdag vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

HEDEN NAMIDDAG,

te 2 uur, voor en in 't NIEUWE VERKOOPHUIS, de GEANNONCEERDE VERKOOP van een' nagelaten netten **INBOEDEL**, waarbij ook nog eenige deftige **MANS KLEEDEREN**, ENZ.

FIRMA **Steen & Comp.**

IN DE WILP.

De Notaris **TADEMA**, te *Oosterwolde*, zal, op ZATURDAG, den 6den October 1849, des middags te 12 uur, ten Huize van PIETER EISES BOONSTRA, Tapper in de *Friesche Wilp*, en ten verzoeke van ALLE AUKES DE BOER, krachtens onherroepelijke Volmagt, veilen en provisioneel verkoopen:

I. Een overdekt gewegerd **SCHUITJE**, *DE JONGE ANDRIES* genoemd, groot 18 Tonnen, met ZEIL en TREIL, zoodanig in de Wilp is liggende; en

II. Eene **HUIZING** met aangemaakten GROND en HEIDEVELD, groot ongeveer 2½ Bunder, in *de Wilp*, onder *Marum*, in 2 perceelen. — Alles in gebruik geweest bij en nagelaten door wijlen BERNARDUS BERENDS STEENEKERS, Breeder bij Biljetten omschreven.

De Notarissen **G. POSTHUMA** en Mr. **A. VAN SLOOTEN**, te *Dockum*, zullen, door het Ministerie van eerstgemelde, op WOENSDAG, den 10den October e.k., des avonds te 7 uur, ten Herberge *Benthem*, aldaar, finaal verkoopen:

Eene roijale **ZEEPZIEDERIJ**, met OLIEPAKHUIS, KNECHTSWONING en AANBEHOOREN, benevens eene fraaije **HEEREN HUIZING**, alles staande en gelegen te *Dockum*, breeder bij Biljetten omschreven, waarop geboden is: 1ste perc. *f* 8600, 2de perc. *f* 496, 3de perc. *f* 260, en 4de perc. *f* 3733.

De Zeepziederij dadelijk en de Heeren Huizing den 12den Mei e.k. of vroeger te aanvaarden. Intusschen **UIT DE HAND TE KOOP**; te bevragen bij den Eigenaar, den Heer R. HAVERSCHMIDT, te *Dockum*.

MEN VRAAGT TE HUUR,

om terstond te aanvaarden, op een' der beste Standen binnen *Groningen*: een **INTREK**, bestaande uit eene nette GESTUKADOORDE VOORKAMER, met het uitzigt naar het Zuiden, waarachter een SLAAP- en ander VERTREK.

Iemand hierop reflecterende, vervoege zich, in persoon of met *franko Brieven*, onder lett. H., bij den Boekhandelaar SCHIERBEEK, alhier.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene Lading **KROONHOUT** van onderscheidene Dikten en Lengten, direkt van *Stettin* aangevoerd. Te bevragen bij G. F. RASKER, op den hoek van 't Ameland alhier.

KLEEDINGMAGAZIJN en KLEERMAKERIJ, J. B. MEDDENS, *te Groningen*,

heeft zoo ontvangen van de *Leipziger Mis* Vellen en Pelsen Stoffen voor Paletots en Overjassen, Winterbroeken en Vesten, enz., bij de partij voor Kooplieden en Kleermakers, extra korting, de Duffelsche Paletot van *f* 6 en hooger met Baai gevoerd zijn voortdurend te bekomen (à contant)

De ondergeteekende is gesorteerd in alle soorten van **KAGCHELS, OPEN VUURHAARDEN, KOLOM-** en **KOOKKAGCHELS, ENZ.**, naar den laatsten smaak. Zoo eenig Begunstiger eene Kagchel mogt koopen, welke niet bevalt, zoo acht ik mij verpligt, dezelve na het Wintergebruik terug te nemen.

H. P. BOLSMAN,
in de Turftorenstraat, lett. C no. 8.

Extra zwaar en blank van visch, ook zeer goed om te verzenden, a *f* 2-50 de 100, bij de Erven **J. E. DATEMA**, aan de Groote Markt; wordt voor de minderjarigen vriendelijk gunst en rekommandatie verzocht.

Buitengewoon groote **TEXELSCHE OESTERS**, voor *f* 2,50 de honderd, bij H. KOMDEUR, in de Harderingestraat.

G. W. VAN DER WIEL, te *Arnhem*, vraagt een' **LETTERZETTER**, die tevens *zeer goed* met de ENGELSCHE PERS *kan omgaan*, en van de *beste getuigschriften voorzien is.* Brieven franko.

Een **JONGELING**, 25 jaren oud, in KANTOORWERKZAAMHEDEN niet onervaren en kunnende van een goed en zedelijk gedrag de beste Getuigschriften produceeren, wenscht zich gaarne in de Provincie of in de Stad *Groningen* op eenig *ADMINISTRATIE-* of *HANDELSKANTOOR* geplaatst.

Hierop reflecterenden, gelieven zich, met franko Brieven, onder lett. G, te vervoegen aan het BUREAU dezer COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

SEPTEMBER 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
23	764,87	763,03	763,23	11,4	19,2	13,5	0,94	0,77	0,84	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	betrokken	helder	helder
24	761,60	758,23	758,75	10,1	17,5	13,8	0,85	0,76	0,87	„	O.N.t.O.	O.t.N.	helder	bewolkt	betrokken
25	757,69	757,78	758,29	13,0	17,8	11,6	0,97	0,83	0,95	Z.O.	Z.W.	Z.Z.W.	betrokken	„	helder
26	760,04	760,39	761,75	12,5	18,8	11,8	0,94	0,79	0,94	Z.W.t.W.	O.N.O.	N.O.	mistig	„	„
27	763,09	751,80	761,87	10,6	14,8	11,0	0,94	0,82	0,89	O.	O.t.N.	O.N.O.	betrokken	„	„
28	762,27	760,51	758,96	9,3	14,7	11,4	0,91	0,79	0,88	O.t.Z.	O.t.Z.	Z.W.	„	„	betrokken
29	755,02	754,49	753,20	13,3	15,6	15,2	0,97	0,91	0,91	Z.W.	Z.W.	„	regen	betrokken	„

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.